

Gheorghe Andrei Neagu

**TABĂRA
DAMNAȚILOR**

Editura ATEC

Consilier: **Florin Florea**

Tehnoredactare & coperta: **Adrian Mirodone**

Culegere: **Ionica Dobre**

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a
României**

NEAGU, GHEORGHE ANDREI

Tabăra damnaților / Gheorghe Andrei Neagu. -

Focșani : Atec, 2016

ISBN 978-606-94076-7-7

821.135.1-31

Clădirea penitenciarului se deșteptase sub soarele de vară în liniștea de dinaintea marilor evenimente. Așa o liniște, spuneau cei bătrâni, se instala, se lăsa mai bine zis, pe front, înaintea atacului general. O lingură scăpată de emoția așteptării pe lespezile betonate, răsună prelung, precum o orgă electronică. De parcă atât ar fi așteptat, fluierile paznicilor sfâșiară tăcerea apăsătoare.

Ropotul cizmelor se rostogoli într-o cadență cunoscută, pe coridoarele dintre celule. Zăvoarele scrâșniră simultan.

– Afară! se auziră în același timp vocile gardienilor.

Deținuții se mișcară alene, îndreptându-și hainele vărgate spre ușile deschise.

Tată, mamă, frați, surori, Țara-i plină de putori, mormăia șeful gardienilor în fața deținuților adunați în curtea închisorii pe un

singur rînd. Se oprea brusc în fața unuia dintre cei prezenți :

– Tu puți! Cum nu primea răspuns, se oprea în fața altuia:

– Și tu puți! se arunca asupra lui.

– Dar tu de ce nu puți? zise el când ajunse în fața lui Serafim.

– Pentru că mă spăl, domnule comandant! îi răspunse acesta cu semeție.

– Și ce bă, ăilalți nu se spală? îl interogă șeful gardienilor.

– Așteaptă apă caldă, domnule comandant. Eu și cu prietenul meu ne spălăm cu apă rece.

– Adică, tu și cu Lazăr, că vă știu eu de prieteni, ați găsit soluții iar ceilalți nu.

– Degeaba am găsit noi soluții, dacă în celulă stăm claie peste grămadă! zise și Lazăr auzindu-și numele rostit de șeful gardienilor.

– Ce vrei să spui, măi tupeistule? se oțărî șeful.

– Ne spălăm noi cât ne spălăm, dar până la urmă în scurt timp ajungem să puțim la fel ! nu se lăsă Lazăr.

– Ia arată-mi mâinile!

Lazăr le întinse cu fereală, pregătit să și le retragă la primul semn de violență din partea gardianului șef. Avea obiceiul să-i lovească cu pulanul cauciucat și greu ori de câte ori avea prilejul. De data asta șeful gardienilor doar întinse obiectul sinistru atingându-i vârful degetelor. Pe Lazăr îl apucă mirarea. Ceva nu era în regulă. Blândețea acestui zbir era suspectă.

– Ai unghiile curate bag seamă! rosti el cu vădită satisfacție, adăugând imediat: vedeți bă, tovarășul Lazăr respectă normele de igienă mai abitir decât ceilalți. De aceea lui pot să-i spun tovarăș fără nicio rezervă.

Serafim aflat la o distanță de câțiva deținuți de Lazăr era cuprins la rându-i de nedumerire. „*Se pare că a venit grațierea așa cum aflat acum câteva zile*”, rosti el pentru sine. De fapt penitenciarul forfotea de ceva vreme, de când se aflase tărășenia.

Ceva din vocea paznicilor le spunea că zvonul se confirma.

Toți erau în așteptare. La vorbitoarele din ultimele săptămâni, numai despre asta se vorbise: grațierea. O așteptare chinuitoare se

așternuse de atunci printre ei. Munciseră numai de teama pedepselor.

Chiar și vigilența paznicilor slăbise în ultima vreme. Țigările străine primite de aceștia de la mijlocitorii sosiți la vorbitor, le ticseau sertarele și dulapurile. Țigări poloneze sau iugoslave, acum că traficul înflorea mai ceva ca pe vremea când ei erau liberi . De aceea, nerăbdarea lor creștea. Și-i imaginau pe cei scăpați de pedeapsă îndeletnicindu-se nestingheriți, de aceleași lucruri pentru care ei, încă erau nevoiți să ispășească. Gândurile se strecurau de la un individ la altul. Plimbările comune, lucrul în echipe, se petreceau în compania unei sporovăieli șoptită neîntrerupt, sub privirile din ce în ce mai îngăduitoare ale gardienilor.

Sătul de dialog și de ridicolul situației, șeful gardienilor le ordonă să rupă rândurile și să se îndrepte spre celulele lor.

Serafim Hîncu se uită la vecinul de pat cu un zâmbet încurajator. Voia să-l ajute așa cum o făcuse dintotdeauna.

Lazăr Bosoi nu-i răspunse. Își păstra încrâncenarea ce-l cuprinsese de când fusese

ridicat de organele de miliție. Amândoi erau acuzați de viol. Se considerau nevinovați. Nici procuratura nu se aplecase cu suficientă atenție asupra împrejurărilor în care se petrecuse fapta lor. Fata fusese împreună cu ei la mai multe petreceri de grup. Degeaba o declaraseră în repetate rânduri. N-aveau dovezi. Iar în ziua scandalului, băuseră peste măsură. Ea le adusese băutura și tot ea îi chemase în casă. Părinții lipseau. Cheful și petrecerea căpătaseră proporții nedorite. Din cauza ei.

Sosirea neașteptată a părinților, surprinderea lor în jocul erotic benevol, o dezmeticiră cât să înceapă să țipe gutural. Justificare și dezvinovățire. Ei rămaseră muți. Băutura îi turtise în așa hal încât nu mai fuseseră în stare să se apere.

– Au tăbărât pe mine, m-au silit, m-au violat! striga Mariana întruna. Lazăr își revenise oarecum și o lovise scârbit. Tatăl fetei, inginer respectabil, se repezi la el. Serafim se interpușe între ei, primind lovituri nemeritate. În acest timp, mama fetei ieșise în holul blocului, strigând după ajutor. Au

urmat vecinii, miliția, procesul, penitenciarul. Imagini ce se întipăriseră în mințile lor, într-un iureș amețitor. Acum, grațierea venea ca o adevărată reabilitare. Soarta se străduia să le aducă balsam peste rănilor nevindecate.

Serafim se resemnase, Lazăr nu. „*Cine să ne creadă nevinovați în felul în care s-au petrecut lucrurile? Cum să ne putem dezvinovăți în fața unor oameni care ne-au găsit în plină încăierare, în timp ce aia își rupea de una singură hainele de pe ea. Zbieretele tuturor împotriva noastră, goliciunea trupului ei, și mai ales vârsta spurcăciunii aleia ne acuză, indiferent ce am spune*”, rostea acesta din când în când. Alteori, își încleșta doar pumnii. Ochii, îi scăpărau sub sprâncenele stufoase. Mersul țanțoș altădată, i se transformase într-unul gârbovit, de tânăr bătrânicos, sătul de toate și de toți.

Nici pe Serafim nu-l mai voia în preajmă. Veselia lui i se părea indecentă. Voise o judecată dreaptă, voise o justificare. Și n-o găsisese. Nimeni nu-i văzuse altfel, decât ca făptași ai unui odios viol. Echipajul de

miliție, consemnase cu scrupulozitate toate elementele până la amănunt, în descinderea făcută.

Vânățiile de pe fața fetei, atârnaveră greu. Uitaseră că au lovit-o. Abia când inginerul intrase peste ei, abia după ce ea începuse să urle, de a fost nevoie să-i potolească țipetele, au realizat că aceasta a fost singurul act de violență, într-un presupus viol. Degeaba negaseră. Evidențele au fost altele.

Blestemaseră și în sala de judecată, atrăgând asupra lor pedeapsa maximă. Serafim îl susținuse, dar cu mai puțină ardoare. Devenise conștient înaintea lui că erau vinovați. Vinovați fie și numai de faptul că acceptaseră compania unei minore. Ce folos că ea nu era la prima experiență? Ce folos că, referințele date de colectivele de muncă erau nici mai rele și nici mai bune decât ale zecilor de colegi? Viața le oferise, lor și numai lor, partea de amărăciune.

Înalt, bine făcut, Lazăr se deosebea de Serafim în multe privințe. Dacă statura lui impunea, Serafim compensa cu felul său

deschis de a fi. Fruntea înaltă, sprâncene stufoase, tenul măsliniu al unuia, contrasta cu albeața pistruiată a feței celuilalt. Mișcarea agilă a lui Serafim, se contrapunea gesturilor domoale, așezate, ale lui Lazăr. Se împrieteniseră cu puțin timp înainte de petrecerea faptei pentru care fuseseră condamnați. O prietenie izvorâtă tocmai din contrastele lor fizice.

La apariția zvonurilor de grațiere, Serafim chiui în tarlaua de lângă serele unde munceau pentru a mai câștiga câteva zile de libertate, fără a ține seamă de încălcarea regulamentului, în vreme ce Lazăr le primise cu ochii nemișcați, amuzându-se în sine pentru exuberanța lui. Apoi, așteptarea care pe Serafim îl făcuse tot mai agitat și mai vesel, pe Lazăr îl încrâncena și-l exaspera tot mai mult. Sfârșitul verii era ultima speranță de împlinire a zvonurilor.

Întotdeauna grațierile veneau în august. Înainte de ziua de 23. La fel ca și avansările în rândul gardienilor.

De aceea, încordarea din dimineața aceasta, lăsase liniștea cea mai profundă să se

înstăpânească peste toate. Sub nemișcarea aparentă, se ascundea de fapt o agitație înăbușită a tuturor. Sperau ca, în sfârșit, zvonul să devină realitate. Gesturile lor din ultima vreme, voiau să demonstreze că sunt pregătiți să merite grațierea. O disciplină liber consimțită pusese stăpânire pe munca și viața zilnică, ce culminase cu perfecțiunea respectării regulamentului din această dimineață. Așteptarea atinse încordarea maximă când, comandantul penitenciarului se ivi la capătul curții străjuită de birourile funcționărești.

Adjunctul primi raportul gardienilor șefi, după care, cu un calm nefiresc anunță, confirmă de fapt, ceea ce toți așteptau.

– Tovarăși, partidul s-a gândit la dumneavoastră! S-a gândit să vă ofere o nouă șansă la viață, să deveniți oameni noi, utili societății! În consecință ați fost grațiați. Vă felicit stimați tovarăși și vă doresc noi succese în viață! zise adjunctul.

Vorbele i se strepezeau parcă, între dinți.

În anul acela, grațierea venise pentru o mare categorie de condamnări și condamnați. Penitenciarul devenea gol, pur și simplu gol. Toți deținuții reîntrau în viața normală. Bucuria lor era, cel puțin deocamdată, greu de stăpânit. Se îmbrățișau cu ochii în lacrimi, chiuiau. Un vacarm nefiresc umplea curtea pușcăriei, cum la fel de nefirească fusese liniștea de mai înainte. Lazăr se lăsa îmbrățișat de Serafim, fără a-i împărtăși exuberanța.

– Ce, nu te bucuri? îl întrebă acesta surprins.

– La ce bun? Pușcăriașu-i tot pușcăriaș, oriunde ar merge! mai zise el, scoțând de sub bonetă un capăt de țigară.

Îl aprinse sub privirile gardienilor blazați. Aceștia se gândeau cu amărăciune la corvezile ce-i așteptau, fără ajutoare. Chiotele deținuților se auzeau până dincolo de ziduri.

Trecură pe la magazia de efecte, să-și primească hainele. Apoi, pe la birouri, pentru întocmirea formalităților de eliberare. Își luară actele, îndreptându-se spre ieșire. Rudele și prietenii îi așteptau la ieșire,

Lazăr își privi buletinul de identitate, înmânat de subofițer, de parcă atunci l-ar fi văzut prima oară.

– Ce stai bă, dă-i drumul ! îl îndemnă Serafim, cu nerăbdare.

Lazăr nu se mișca. Nehotărârea îl țin-tuise locului.

– Eu nu plec! zise el încet, abia deslușit.

– Ai înnebunit? Ce-ți veni? exclamă Serafim.

Lazăr nu-i răspunse. Împietrit și mut, îi stânjenea pe ceilalți, le stătea în cale. Înghiontit de nerăbdarea lor, gemu.

– Unde, unde să mă duc...?

Serafim îi auzi și, oarecum îl înțelese. Disperarea din sufletul lui nu-i era nouă. Așa făcuse și atunci când nu avusese unde locui, până la găsirea unui loc comun la o gazdă bătrână, care avea nevoie și de oarece ajutor. Și tot așa, ori de câte ori primise câte o lovitură neașteptată. Dar acum, chiar nu-l mai înțelegea .

Se trase deoparte. Ar fi vrut să-l ia la palme, să-l înjure, dar nu putea. Amuțise. Întotdeauna, Lazăr îi impusese o teamă

paralizantă. I se împotriva cu vorbe, cu gesturi și îndemnuri venite din firea lui veselă, optimistă. De câte ori însă, se întâlnește cu încăpățânarea lui, se retrăsese. La fel și acum. Așa înalt și spătos, încremenit în șirul deținuților grăbiți spre ieșire, era și înghiontit și ridicol. Serafim izbucni în râs. Hohotele lui păreau firești pentru ceilalți, dar nu și pentru Lazăr, care, furios, îi întoarse spatele, îndreptându-se spre corpul de clădire ce adăpostea celulele. Serafim îl urmări de la distanță, prudent. Pe coridorul de legătură, mulțimea deținuților începea să se rărească din ce în ce mai mult. În corpul celulelor nu mai era nimeni. Lazăr urcă la etaj, spre celula lui. Un subofițer îl zări și se luă după el.

– Ce-i pușor, ai deprins năravul?

Lazăr nu-i răspunse. Intră în celulă și se trânti în patul în care-și ispășise atâta luni de detenție.

Subofițerul intră în celulă.

- Ce-i? Nu vrei să pleci? zise el, înțelegând gestul deținutului dar, nevovindu-i a crede încă pe deplin.

Văzând că nu i se răspunde, subofițerul insistă:

– Nu te înțeleg! Ce-ai vrea mă rog? Ești liber. Pleacă și nu ne fă necazuri!

Serafim intrase și el în celulă pe nesimțite.

Subofițerul se aplecă deasupra patului, punându-i mâna pe umăr. Ca scuturat de un șoc, umărul deținutului fu cuprins de convulsii. Lazăr se ridică brusc. Serafim tuși cu subînțeleș. Subofițerul își ridică mâna, îndepărtându-se.

– Ia mai du-te dracului! zise Lazăr, ieșind cu pași apăsăți. Pe urma lui, Serafim se ținea ca o umbră. Abia la poartă îl putu ajunge. Nedumerirea subofițerului îi stârnise zâmbete. Ar fi vrut să strige de bucurie, dar nu îndrăzneă încă. Aștepta un semn.

Ajuns în stația de autobuz, Lazăr spuse:

– Atunci, să ne luăm de piept cu doamna viață!

Serafim îi zâmbi. Privi în urmă, la cei ce se mai îmbrățișau încă. Lângă ei, un bărbat între două vârste, plângea.

– Uite unul mai amărât decât noi! zise Serafim, îndreptându-se spre acela.

– Dă-l dracului! îi strigă Lazăr din urmă.

Serafim nu-l luă în seamă. Firea lui, pe cât era de veselă, tot pe atât era de miloasă.

– Ce-i omule, îți pare rău? îl întrebă, căutând să-l scoată din starea de depresie pe deținutul proaspăt eliberat.

Acesta își șterse țeasta rasă, cu o batistă slinoasă, își suflă nasul și-și ridică privirile amărâte.

– Ți-am văzut prietenul și l-am înțeles. Dar el e încă tânăr. Pe mine femeia m-o lăsat, o plecat la ibovnic. Frații mi-au luat casa părintească după moartea alor mei. La cine să mă duc? N-am nicio meserie, n-am unde dormi...

– Bani ai? îl întrerupse Serafim.

– Am destui, după câți ani am stat, după ce l-am trimis pe ibbovnic în loc cu verdeață!

– Atunci de ce te plângi? Hai cu noi! Mergem pe șantier, la mină sau la dracu-n praznic, dar aici nu mai venim! Mai avem

încă de trăit. Eu îs buldozerist, așa că nu se poate să nu gălesc ceva de lucru. Iar tu la lopată. Nu te mai văicări ca o muiere. Fii bărbat. Gata, ce-a fost a fost, de-acum trebuie să trăim altfel !

Deținutul oftă și se sculă gemând. Îl urmă în tăcere. Ajunseră în stație. Lazăr nu se miră de apariția noului coleg de detenție. Bănuise că așa se va întâmpla.

– Petre, Petre Stoian! zise deținutul, întinzându-i mâna.

– Te cunosc! îi zise Lazăr, strângându-i-o fără entuziasm.

Apoi, nu-și mai spuseră nimic. Fumau așteptând autobuzul. În urma lor, numărul celor de la poartă se rărea continuu. Mulți plecau în mașinile rudelor, prietenilor. Și autobuzul tot nu venea. Pe poartă ieșeau în grupuri, gardienii cu uneltele agricole în mână. Mergeau la sere și pe tarlalele penitenciarului.

– Așa, lua-v-ar dracu! zise Lazăr, scuipând în colbul uscat al stației.

Serafim îi privi și-i compătimi, cu bunătatea lui nestricată de relele penitențiarului.

– Săracii, or să muncească mult și bine!

– Ne bagă înapoi, n-avea nicio grijă! zise Petre cu năduf.

– Doar cu picioarele-nainte! mai spuse cu ciudă Lazăr.

– Pușchea pe limba voastră! nu-i lăasă Serafim să continue.

Apăru autobuzul. Se urcară.

– Suntem noi chilugii! spuse vesel Serafim. Deținuții izbucniseră-n răs. Într-adevăr, în învălmășeala aceea de trupuri, numărul capetelor tunse chilug era majoritar.

Șoferul îi privi rezervat. Se familiarizase cu ei, dar niciodată, după câte își aducea aminte, nu transportase atâția, deodată. Se aștepta să-i vadă mai potoliți. Veselia lor nu-i dădea încredere. Încercă să nu-i mai privească prin oglinda retrovizoare. Se temea. Cine știe ce s-ar mai fi putut întâmpla.

Își aprinse o țigară, cu degetele tremurânde. Lazăr îl observă tăcut. Teama șoferului îl indispușe.

„Așa o să ne privească toți”, își spuse, strângându-și fălcile până la durere. Petre și Serafim priveau spre orașul apărut în depărtare.

Ajunși în stația din centru, coborâră. Se uitară dezorientați la trecătorii rari ce înfruntau căldura toridă a sfârșitului de august, împinși de nevoi ce nu sufereau amânare.

Se opriră la berărie. Fripturi n-aveau. Numai chifteluțe de pește și ouă. Băură o bere, plescăind de plăcere. Era prima bere după foarte multă vreme.

* * *

Orașul era la fel ca atunci când îl lăsașeră pentru a-și executa pedeapsa. Nu oferea mare lucru. Soarele frigea nemilos. Capetele rase erau expuse arsurilor, cu toate că prinseseră o brumă de bronz când lucraseră în serele penitenciarului.

– Bă, voi știți orașul acesta? își arată temerea Petre.

– Nu-l știm mai mult decât tine! îi răspunse Serafim.

Lazăr scruta de la înălțimea trupului său, străzile colbuite ce păreau să te invite la o trecere în revistă. Așa se obișnuise să zică „*trecere în revistă*”.

– Tu nu spui nimic băi mutule? îl înghionti Serafim.

– Ba zic, cum să nu? Hai să căutăm un loc în care să ne refacem forțele, să ne dezmeticim!

– Unde bă, să mergem cu biștarii pe care-i avem? ricană Serafim.

– Păi, punem mână de la mână și ne descurcăm! răspunse Lazăr.

– Lăsați, băi, treaba asta pe seama mea, v-am spus că am ceva parale! încercă să-i liniștească, Petre.

– Nici vorbă de așa ceva! nu se lăsă momit Lazăr. Uite, acolo la piață este un han. Nu-i mare lucru de capul lui, dar e mai bine decât la pușcărie, mai zise , pornind hotărât în direcția cunoscută.

– Bă, tu ai mai fost pe aici? îl iscodi Serafim.

– Am fost cu mulți ani în urmă la cules de vie, ca ziler.

– Hai bă, nu glumi, tu și ziler?

– Așa a fost să fie! La rupt oase nu te izgonește nimeni! Dar tu? Unde te-ai făcut buldozerist?

– În armată, aveau nevoie să construiască drumuri strategice cerute de ruși. Ei erau stăpânii României după'44 și le trebuiau drumuri ca să care despăgubirile de război. Nu le ajungeau numai căile ferate! îl lămuri Serafim.

– Și acum, unde crezi că se mai construiește ceva? își arătă Lazăr interesul.

– Am auzit că există un loc tocmai bun pentru noi la mină.

– Da' de unde ești așa informat?

– Mi-a scris tata că au plecat câțiva săteni să se angajeze acolo! Cică a venit un soi de delegat pe la noi prin sat, momindu-i pe oameni. Iar cei care n-au avut unde lucra, au preferat să se ducă acolo. Îți dai seama că eu, ca buldozerist, voi fi primit cu brațele

deschise, mai zise Serafim în fața hanului pieței. Când au deschis ușa, o femeie înaltă, grasă, cu părul vopsit strident și cu un ruj ieftin ce i se întindea și în jurul buzelor, îi întâmpină cu răceală.

Din nou, capetele rase le făceau pocinogul. Erau puțini oameni sănătoși la cap, amatori de un asemenea gen de frizură. Așa arătau cei certați cu legea, și care, ieșiseră proaspăt din pușcării. Și apoi, vuisse țara de grațiere. Erau priviți la fel cu toții, nu mai conta faptul că mulți dintre cei eliberați au fost închiși pentru presupuse vinovății politice.

– Ce doriți? îi întrebă ea cu acreală, trăgând dintr-o țigară Carpați.

– Păi, să ne culcăm și noi peste noapte! rosti Serafim cu un zâmbet mios, pregătit s-o îmbuneze .

– N-am locuri! spuse cu hotărâre matroana, suflând fumul peste birou spre trupurile lor.

– Niciunul, niciunul? o încercă Serafim, întinzându-i o bancnotă de zece lei pe care

femeia se prefăcu a n-o vedea. Nu voia să-i primească și basta!

– Ascultă cucoană, dacă dumneata bănuiești de unde venim noi, nu te sfătuim s-o faci pe nebuna! Vrei să dorm la miliție? N-ar fi pentru prima dată! Dar ar trebui să fac ceva pentru ca milițienii să mă aresteze. Și ce-aș putea face eu, decât să-ți iau gâtul! Sau să te violez? o preveni fioros Lazăr.

Femeia se schimbă la față și luă hârtia lăsată de Serafim pe birou. Chilugii aștia nu păreau dispuși să glumească.

– Veniți peste două ore! Poate se eliberează ceva! le spuse ea cu neliniște . Avea să-l întrebe și pe sectoristul pieții dacă era bine să-i primească sau nu.

– Ai face bine să găsești, că altfel, dormim aici în birou! mai rosti Lazăr trăgând ușa după el.

– E, acum ce facem? Vă invit la restaurantul pieții pe care l-am zărit înainte de a ajunge aici. Fac cinste! zise Petre.

– Băi, tot ne înghesui cu banii tăi! Uite, ca să nu zici că suntem oameni răi, faci cinste

de data asta. După aceea, pauză! Fiecare pe cont propriu!, continuă Lazăr cu răceală.

– Hai, bă, nu așa ne-a fost înțelegerea, să mă luați și pe mine cu voi ca să fim împreună, că eu nu cred că mă descurc de unul singur! rosti spăsit Petre.

Serafim deschise ușa cârciumei, făcând o reverență:

– Domnii sunt invitați să se înfrupte din minunatele bucate din acest local!

– Hai, mai du-te dracului! Te-a găsit maimuțăreala? Nu vezi cum se uită lumea la noi? îl potoli Lazăr.

– Nu mai ști de nicio glumă, îl urmă Serafim, cu zâmbetul stins pe buze.

Din spatele unei tejghele acoperită cu tablă zincată, al cărui zinc se subțiasese de atâta folosință, un bărbat musculos și cu o mustață imensă îi întrebă:

– Voi ce vreți?

– Câte cinci mici și câte o halbă de bere pentru fiecare! comandă Serafim vesel, încă pus pe șotii.

– Halbele le luați de la mine. Pentru mici, mergeți în spate, la grătăreasă. Tot ei îi

și plătiți! mai zise, dându-i rest de la hârtia de o sută întinsă de Petre.

Își luară halbele în mână, ieșind pe ușa ce ducea spre un fel de grădină, acoperită pe ici și colo de un fel de viță de vie sălbatică. Câteva mese metalice lăsau liber un coridor ce se oprea chiar în fața grătarului ce fumea anevoios. O femeie în vârstă, cu o broboadă albă umezită pe margine de transpirație, îi primi cam fără chef, de parcă și-ar fi ispășit acolo o pedeapsă numai de ea știută. Dintr-un castron metalic, scoase pe un fel de carton, câteva grămezi de carne tocată informe, aproape reci, pe care doar dungile maronii lăsate de grătar le făceau să semene cu micii.

– Bă, dar spurcată dugheană! Lui Serafim îi cam pierise veselia și făcea nazuri.

– Dacă nu-ți convine, n-ai decât să te duci la Capșa!

– Hai mă, că am glumit! se grăbi Serafim să îndrepte lucrurile.

Își luară cartoanele ce purtau în colț câte o picătură de muștar și se așezară la o masă din apropiere.

– Bă, parcă erau altfel micii! îndrăznii din nou Serafim.

– La crășma pieții n-au fost vreodată alt fel, se pomeni Petre rostind.

– Dar tu de unde știi tu cum erau ? nu-și putu stăpâni curiozitatea Serafim.

– Păi, am fost și eu pe aici la recoltat! recunosc Petre.

Mâncară în tăcere. Tocătura era gustoasă, chiar dacă aspectul lăsa de dorit. Au mai luat un rând, se simțeau bine. Și cum nu aveau unde să plece au început a-și croi planuri.

– Bă, eu mă duc la București! zise Lazăr. Am să vă spun ceva ce nu v-am spus până acum. Fata aia, pe care chipurile am violat-o, mi-a tot scris, cică s-o iert, că îi pare rău, că n-a avut ce face, că a luat-o gura pe dinainte. Am scrisorile în geamantan! mărturisi el, arătând cu capul spre un geamantan de carton ros de prea multă purtare.

Petre era uluit. Parcă se înțeleseseră altfel.

– Bă, și mie mi-a scris!, zise cu teamă Serafim.

– Și? întrebă ros de curiozitate Petre.

– Și nimic. Nu i-am răspuns. Or fi apucat-o remușcările, dar la ce mi-ar fi folosit? Mai ales că eu nici nu apucasem să mă urc pe ea.

Lazăr tăcea. Se simțea vinovat față de Serafim. Dar și față de fătuca pentru care își primise pedeapsa.

– De aceea, o să mă duc la ea! decise Lazăr, ridicându-se de la masă cu halba goală în mână.

– Și eu ce să fac? își arată nedumerirea Petre.

– Te duci înainte la șantier și ne ții și nouă un loc! îi răspunse de astă dată Serafim, ridicându-se împreună cu Lazăr, ca și cum ar fi pornit la drum de îndată.

Cei câțiva pași până la hanul pieții, îi străbătură în tăcere. De cum intrară în spelunca în care plutea un miros dubios, grășana îi primi cu amabilitate. Așa îi spusese sectoristul. Să facă în așa fel încât să nu aibă probleme. Noaptea coborî peste

trupurile obosite. Erau stăpâni ai unei camere cu șase paturi, peste care zăceau obosite niște pături aspre și niște cearceafuri de un alb învinețit. Și cum n-aveau pijamale se întinseră peste pături, aproape îmbrăcați. Trebuiau să doarmă, deocamdată. Acasă nu aveau ce căuta. Petre nici nu mai avea casă, iar Lazăr și Serafim nu aveau niciun gând să se despartă. Unul din Buzău și altul din Moldova. N-aveau cum să meargă tustrei la vreunul. La hotel nu-i primiea nimeni și nici de bani nu se îndurau, să-i srtice de pomană. În aceeași cameră mai dormeau niște vânzători de legume din Brăila, cu buzunarele doldora de bani de pe marfa vândută. Pe cea încă nevândută, o păzeau cu schimbul în piață. Se culcară cu teamă, rugându-se sorții să le păzească somnul și să nu le dispară piețarilor niciun ban. Ar fi fost bănuți primii și tot primii s-ar fi întors de unde plecaseră.

Dimineața plecră ultimii, după ce s-au convins că nimeni nu pățise nimic. Lui Lazăr, odihna îi mai limpezise gândurile scăpate cumva de sub control și sub influența berii

care își făcuse efectul rapid, după atâta pauză. Se hotărî așadar să-și rezolve lucrurile pe rând, ca să nu-și creeze iarși probleme. Va veni și timpul Bucureștiului, după ce se va mai întrema un pic. Mai strânge niște bani, îi mai crește și părul, respectă și condițiile impuse de grațiere.

Se prezentară la Forțele de muncă. Aveau indicația precisă de a fi acolo în cel mai scurt timp. La oficiul de plasare, erau așteptați. Singurele locuri disponibile erau la mină, după cum bănuiseră.

– Mergeți? îi întrebă cu ochi șterși și plictisiți o funcționară transpirată.

– Avem de ales? mormăi Lazăr.

Femeia nu le răspunse. Era mai bine să n-aibă de-a face cu ei. Cel puțin așa fusese instruită.

Le întocmi fișele personale și-i dădu în primirea unui delegat roșcovan, bine hrănit.

– Sunt pentru dumneata nea Crihană! îi spuse ea sec, impersonal.

Delegatul îi privi nemulțumit.

– Dacă mă duc cu toți pușcăriașii acolo, mă dau ăia afară! încercă el să se opună.

– N-am ce-ți face. Alții n-am. N-aveți decât să duceți voi muncă de educare. V-ați învățat la de-a gata și niciodată nu vă convinge ce vă dăm!

– Vrei să-ți scapi județul de ei, hai?

– Uite, nea Crihană, lasă pălăvrăgeala și fă-le formele de drum. Dă-le foi de parcurs și poartă-te frumos. Unul este buldozerist, altul mecanic, iar altul necalificat!

– Cu buldozeristul și mecanicul mă descurc, dar cu ălălalt?!

– Nu știu, descurcă-te. De aia primești atâtea mii pe lună! Ăștia sunt oamenii noi pe care trebuie să-i primim. Partidul nu ți-a zis așa ceva? zise ea acrită, întorcându-i spatele.

Delegatul se resemnă. Îi privi cu ochii mijiți, încercând să le citească în suflet. Serafim îi plăcu. Părea să aibă un suflet deosebit. Nici Petre nu părea a fi al dracului. Cu Lazăr, mai trebuia să discute, să se dumi-rească.

– Ei băieți, aveți ceva dacă pe la doișpe ne întâlnim la Ciocârlia? Acolo iau masa de obicei. Vă dau foi de drum tot acolo, mai

discuțăm ce e de discutat și gata! le zise el zâmbind stângaci.

– S-a făcut! zise Serafim nerăbdător să plece cât mai repede. Ceilalți îl urmăriră fără un cuvânt.

Câteva ceasuri le petrecură hoinărind o vreme, apoi, la un matineu, cu un film sovietic. Se nimerise a fi o poveste cu un deținut eliberat ce voia să rămână într-un colhoz. Venirea unor vechi și înrăiți răufăcători și refuzul său de a mai comite fărădelegi îi fuseseră fatale. Murise în brațele colhozniceii, părăsite de soțul veșnic hoinar.

– Ați văzut ce ne așteaptă? zise Lazăr la ieșire.

– Aia-i la ruși, bă! La noi, nu-i așa!

– Pe dracu, n-ai văzut cum ne-au privit și mai ales cum ne-au primit cu toții? nu se lăsă ademenit de speranțele lui Serafim și nici ale lui Petre.

Serafim îl privi cu tristețe. „O să ne despărțim cam repede. Mi-e destul să-l încurajez pe unul, cu doi o iau razna”, gândi el cu durere. Nu-i mai îndemnă cu nimic. Tăcuți, intrară în restaurant. Lume puțină.

Capetele rase produceau impresie. Toți îi urmăreau cu privirea. Delegatul înconjurat de vreo câțiva inși la fel ca ea, se așezase pe îndelete la o masă lungă. Venirea lor umpluse masa la refuz. Chelnerul cunoștea obiceiurile lui nea Crihană. Fără să întrebe nimic, mai aduse trei tacâmuri.

– Noi am venit după acte! zise Lazăr hotărât.

– Păi cum, nu stați la masă? îi întrebă ușor descumpănit, delegatul.

– Nu! veni răspunsul lor.

– Bine, cum vreți! zise delegatul, scotocind în servieta din piele de porc argăsit, după documente.

Le avea gata completate. Le luară, părăsind localul grăbiți. Îi stânjenea luxul ieftin și debordant din localul abia construit. Plecară direct la tren. Era mai bine să mănânce la restaurantul gării. Tot chiftele de pește și nimic altceva. Nici măcar o pâine mai acătării. Cât despre băutura, nimic.

– Bem în tren! se consolă Lazăr.

– Mai bine nu mai bem nimic. Ce ne folosește, ce ne-a adus nouă băutura? zise Serafim.

Lazăr se încruntă și nu mai zise nimic până la sosirea trenului. În sala de așteptare, lume puțină. Jumătate din ea fusese transformată în sală de bagaje. Se asezară pe o bancă, în lumina ca o ceață galbuie, venită de la un bec economic, plasat deasupra intrării. Un lucrător în uniformă ponosită târa cu un hârșăit evident exagerat, un fărâș cu coadă lungă, pe care, mai mult se prefăcea a aduna gunoaie cu o mătuță neagră de murdărie. Petre și Serafim moțăiră o vreme.

La fiecare anunț se trezeau. Erau obișnuiți să se trezească la fiecare zgomot.

Când trenul sosi, se ridicară fără grabă, urmând șirul de necăjiți, porniți pe același drum.

Se urcară mahmuri și morocănoși. Oboseala potolise chiar și zburdălnicia lui Serafim. Adormiseră în compartimentul cufundat în întuneric. Când au coborât, chioșcurile gării erau închise, la fel și restaurantul. Foamea începuse să le dea târ-

coale. Erau deja în brațele prăfuite ale orașelului de la poalele muntelui unde se afla șantierul. Prima grijă, prima masă, în orașul care urma să le fie cămin.

Nu mai erau singurii rași pe creștet. Veniseră și din alte județe. Localnicii le întorceau spatele, aruncându-le priviri furișe. Mâncară la u restaurant ieftin, cu sughițuri.

– Ce mama dracului se holbează ăștia la noi? mormăi Lazăr, cu gura plină.

– De asta ne pasă nouă? zise Serafim senin. Trebuie să ne crească puful și gata, suntem ca ceilalți!

– Ba nu, ca ăia n-o să mai fim vreodată! nu-și lăsă Lazăr amărăciunea. Își făcuse din ea un fel de zestre pe care o purta în suflet ca pe o povară .

Serafim îl tulbura, îl scotea uneori, dintr-ale sale, fără a găsi puterea să se desprindă cu adevărat din of-ul său, nici măcar pentru câteva clipe. Se legase de el tocmai pentru că îl încerca mereu dorința de uitare. Cu Petre nu găsisese nicio punte, nicio cale de apropiere. Îl privea cum înfulecă, flămând și însetat, cum strângea cu grijă

firimiturile de pâine din podul palmei, așezându-le cu fereală în farfuria plină cu mâncarea aburindă. „Fiu de țăran”, își zise Lazăr, pândind grija cu care acesta oficia ritualul mesei. În sala de mese a penitenciarului, grija aceasta i s-ar fi părut firească. Pâinea rea, era puțină și sfărâmcioasă. Dar aici, chiar dacă era la fel de sfărâmcioasă, putea să mai ceară. Bani avea.

– Să mergem! zise Petre, stânjenit de tăcerea lor și mai ales de privirile lui Lazăr. Plata! rosti apăsător acesta din urmă, necătând la faptul că Serafim și Petre își scoaseră partea lor de bani. Eu plătesc!

Cei doi nu obiectară. Era împotriva obiceiului. Între ei nu-și mai aveau loc firitisirile.

Curând, erau la birourile administrației. Un funcționar bondoc, nădușit și roșcovan își acoperise calviția cu o batistă înnodată în colțuri. Praful de cărbune, praful din incinta unității, praful din birou și de pe birou, se depusese sporadic, după forma degetelor cu care-și pipăise țeasta, peste

batista colorată. O scrumieră plină și țigara fumegând din colțul gurii dovedeau un fumător înrăit.

– Noroc! mormăi încruntat rotofeiul, măsurându-i din creștet până-n tălpi, cu ochi bulbucăți. Știa cu cine avea de-a face. În urma amnistierii, mulți asemenea veniseră la ei. Aveau mare nevoie de brațe de muncă, dar nu aveau și condiții pentru cei care veneau. De aceea, fluctuația era mare. Veneau și plecau. De rămas, rămâneau mai mult cei ca ei și necalificații. Se mulțumeau să doarmă în barăci, să mănânce la cantină și să strângă bani.

De distracții, spectacole și alte „marafeturi”, cum le zicea Spirică intimilor, nu aveau nevoie. Și chiar de-ar fi avut, nu le găseau. Așa că: mai o tablă, un șah, o foiță sau un cheful, erau tot atâtea distracții câte preferințe. Mai nou, începuse a se cuibări canasta și scrable printre plictisiții intelectuali, locatari de nevoie în colonia de muncă ce se îmbroșta mereu cu forțe proaspete.

– Avem repartiție la mina dumneavoastră! zise Serafim, întinzând peticul micuț de hârtie împăturit în două.

Spirică ar fi vrut să facă o glumă, să-i primească altfel, dar n-avea timp. Mai fuseseră câțiva primiți, alții așteptau afară, „iar cu de-alde ăștia niciodată nu poți ști la ce te poți aștepta”, își zice el, pentru a-și aminti că prudența e necesară. Avea mai bine de doi ani de când fusese mutat din activul județenei, ca șef de birou personal. Îi cunoștea pe muncitori încă de pe vremea când organizase acțiuni cu factorii de răspundere din mină. Și știa că prudența era principala calitate pe care trebuia s-o folosească în orice activitate.

– Sunteți împreună? încercă el să se dumirească asupra prezenței celor trei în birou.

– Dar cum altfel? se rostogoli răspunsul lui Serafim. Nu se vede ?

Tovarășul Spirică îi mai privi odată, apoi le luă pe rând repartițiile înmânându-le fișa medicală personală. Tuși sec, mai mult ca să-și dea impotanță. Era necăjit și de

faptul că de la o vreme, fata care se ocupa de treburile astea, nu mai venise la birou, trimițând veste că se mărită. Iar alt cadru care să îndeplinească toate, dar absolut toate condițiile, nu se ivise încă. Felul bolovănos, privirile dure, mișcările repetate, ticuri ale celui din fața lui, toate acestea îi spuneau ceva despre felul de a fi al omului. Dar acum nu avea timp să se dumirească, le dădu fișa de angajare fără să afle în ce ape se scaldă sufletul noilor candidați la titlul de „tovarăși de muncă”.

Ieșiră tustrei răsuflând ușurați. În sala de așteptare alții își așteptau rândul fumând plictisiți. Rubricile formularului trebuiau completate. Fișa medicală de asemenea. Se îndreptară spre o ușă ce purta scris cu vopsea „Birou cazare”. Cu buletinele în mână, completară pe loc formularul, după care urmă repartiția spre dormitoare.

* * *

Baraca lor era la capătul unei alei unde copacii abia fuseră plantați. De ei îngrijeau

cei ce doreau să nu uite verdeța locurilor de unde veniseră. Mașinile treceau continuu. Purtau pământ, într-o permanentă mișcare.

– Asta-i mină de suprafață! zise Serafim.

– De unde știi? venise întrebarea lui Petre. Îl speriasse gândul că trebuie să lucreze în mină. Auzise el că sunt și mine de suprafață dar, nu îndrăznise să spere. Afirmarea lui Serafim îi dădu speranțe. Trebuia să se convingă. Teama de întunericul din galerii, îl înspăimântase mai mult decât galeria însăși. Crescut pe ogorul C.A.P-ului, sub cerul liber, Petre s-ar fi simțit sugrumat într-o galerie. Tăcuse pentru că n-avea altă soluție. În sat nu mai avea a se întoarce. Cum l-ar mai fi primit după numeroasele condamnări mai lungi sau mai scurte, în funcție de faptele comise. În cea mai mare parte, furturi din locuințe, din magazine, din buzunare, pentru care nu se simțea chiar vinovat. Lumea se temea de el și nimeni nu era dornic să-i dea ceva de lucru. Mai ales după ultima grozăvie pe care a comis-o. Dar și lui îi era foame, și el trebuia să se îmbrace.

Era cunoscut și printre pușcăriași drept un „client” care venea și pleca des, ca și cum s-ar fi întors acasă. Așa că, deocamdată îi va fi mai bine undeva, unde nu-l cunoștea nimeni.

– Nu-ți trebuie multă știință să-ți dai seama! îi întări speranțele Lazăr. Dacă era subterană, vedeam ceva vagonete, dar aici camioanele-s la putere și vagoanele C.F.R.-ului. Sigur e de suprafață.

– Așa că poți să-ți usuci nădragii în liniște amice, îi zise Serafim, intuind chinurile prin care trecuse Petre în tăcere. Râseră. În baracă mirosul de brad și melamină se amesteca cu cel de ceapă prăjită, semn că erau pe autogospodărire. Dormitorul lor avea tot șase paturi de fier, ca hotelul pieței, a căror plasă de sârmă era acoperită cu o saltea murdară, numai cocoloașe. Un cuier, o găleată de gunoi, o chiuvetă, o masă, două scaune și un dulap de metal. Era tot inventarul pentru care trebuia să iscălească după completarea fișei personale, dată de biroul de cazare. Râsete de copil și dojana unui glas de femeie, îi făcu atenți.

– Hopa, avem și mame cu copilași! zise Serafim.

– Asta ne mai trebuie! bombăni Lazăr.

Petre nu spuse nimic. Își așeză trupul vlăguit peste pătura întinsă. Lazăr își aprinse o țigară. Serafim la fel. „*Dacă aștia fumează aici, o să fie vai de capul meu*”, gândi Petre cu tristețe. Un ciocănit la ușă. Intră o femeie micuță, tânără, cu un inel de chei strălucitoare în mâna stângă.

– Bine ați venit la noi, tovarăși! le spuse ea pe un tot vesel. Chipul îi era cuprins de un zâmbet radiind numai bunătate.

– Salut, zeiță! îi răspunse Serafim, deschizând brațele larg, de parcă-ar fi vrut s-o cuprindă. Ea nu se feri. Se făcu doar mai mică, amuțind, cu obrazii-n flăcări.

– Lasă mă, fata-n pace! zise Petre ridicându-se în capul oaselor.

– Aș lăsa-o, dar ea nu mă lasă! continuă Serafim jocul.

– Ba eu v-aș lăsa, dar n-am încotro. Trebuie să vă primesc. Am sarcină din partea organizației de partid!

– O, frumos reprezentant ne-a trimis partidul! Noi suntem Lazăr, Petre și Serafim! zise, arătând, cu o plecăciune, spre fiecare din cei numiți, el însuși întinzând mâna. Femeia i-o întinse la rându-i, zicând:

– Avem mai puține condiții, pentru început. Atâta am reușit. În curând se vor mai da niște blocuri în folosință și vom reuși să mai îmbunătățim câte ceva. Și aici sunt posibilități. De gătit, vă sfătuiesc să nu vă apucați. E totul din lemn. Avem un aragaz și două butelii la capătul coridorului. Dar avem și o cantină destul de bună și de ieftină. Sper să vă placă. Sunteți membri de partid?

– Am fost! zise Petre, cu glasul aproape șoptit.

Ceilalți nu spuseră nimic.

– Acum nu mai suntem. Noi nu mai putem fi! adăugă el obidit.

Femeia le zâmbea într-una. Fusesse adeseori pusă în această situație. Mulți dintre cei întâmpinați de ea, în timpul liber, veniseră cu amărăciunea-n suflet. Acolo de unde veniseră, condițiile îi storseseră de optimism. În sufletul ei, chiar simțea că

trebuie să le redea încrederea în viață. Uneori, fusese primită cu ostilitate, dar nu se descuraja. „*Tovarășă Petra! îi spusese secretarul de partid, dumneata ești tânără și mai tot timpul stai cu ei și printre ei. Ești curajoasă și deșteaptă, dar mai ales ai sufletul bun. Cred că nu exagerez, dacă te rog să le faci viața mai ușoară. După cum știi, prea multe mijloace nu avem. Numai cu propaganda, cu conferințele și cu lozincile, nu facem mare lucru. Trebuie să le venim în întâmpinare cu tot ce avem noi mai bun în noi. Chiar dacă nu avem condiții, avem suflet*”. Fusese repartizată la baraca aceasta. Toți membrii biroului aveau un sector. Activau mai puțin din convingere dar cu tragere de inimă. Aveau și ei motivele lor ascunse pentru care se aflau aici.

– Sunt Petra Gott, excavatoristă și membră a biroului de partid. Am sarcina să-i primesc pe cei nou veniți. Dar nu de asta am venit. Sarcina e sarcină, dar omul e mai presus de ea. Suntem oameni și trebuie să ne ajutăm. Așa că..., zise ea, așezându-se pe un scaun.

Fiecare dintre ei o priviră altfel. Ostilitatea, neîncrederea lui Lazăr se mai toci, iar ironia lui Serafim se spulberă.

Numai Petre își păstră prudența cu care se obișnuise de când cunoscuse și altă față a vieții.

– Vă văd stingheriți. Prezența mea e de vină. O să plec acum, să vă las să vă odihniți. Am să mai trec pe la voi...

– Nu e nevoie! o întrerupse Lazăr, posomorât.

– Ba, să mai treci! se grăbi Serafim să intervină.

– Cu sau fără voia voastră, tot o să mai trec! zise ea. O să vă mai vină colegi. E bine să vă înțelegeți între voi, chiar dacă nu veți lega prietenii.

Rămași singuri, simțeau cum se strecura între ei ceva nou, o simțire ce avea să-i dezbine. Își întinseră așternuturile jilave și găurite pe alocuri, întinzându-le bine, cum făceau la pușcărie, de frică. Porniră apoi să inspecteze locul, barăcile din jur, cantina. Au decis ca, deocamdată, să mănânce aici. Cu bani mai mulți poate, dar era mâncare gătită

și nu avea cum să fie mai rea decât cea din pușcărie. Când s-au întors spre seară, dormitorul fusese ocupat în întregime. Conform înțelegerii, au spus doar „bună seara” și-atât. Nu aveau nevoie de prieteni noi și de năravuri necunoscute, ce le puteau aduce alte neazuri.

* * *

A doua zi se treziră refăcuți, la ora când ceilalți veniți nu se sculaseră încă. În penitenciar, se obișnuiseră cu înviorarea de dinaintea mesei de dimineață. Și, pentru că tot erau doar între ei, încercară să nu renunțe la ea. După câteva mișcări, Petre se lăsă păgubaș.

Din cauza spațiului restrâns, renunțară și ceilalți. Se îmbrăcară fără niciun chef, nedezmorțiți încă. Nu îndrăzneau să iasă afară pentru exerciții, de teamă să nu fie luați în râs de cei care i-ar fi văzut,

La punctul de lucru, fură despărțiți. Lazăr la artificieri, Serafim la sectorul mecanic, iar Petre la descărcări. Dintre toți,

numai Serafim avea calificare. Fusesse tractorist. Lazăr, ca absolvent de liceu, căuta să-și aleagă ceva, ce, după mintea lui, necesita mai multă pricepere și mai puțină muncă fizică. Se ceruse la artificieri. Avea să lucreze cu explozibil. Îi plăcuseră exploziile de mic. Își amintea cu plăcere de zilele ploioase, când, în băltoacele drumului puneă grăunțe de carbid, acoperite cu o cutie goală de conservă. Când le dădea foc, se aprindeau, însoțite de o bufnitură strașnică.

Petrecură ziua în instructaje de protecția muncii, fiecare în sectorul lui. Nu se văzură nici la prânz și nici în alte împrejurări. Numai seara îi adună laolaltă.

– Cum a fost? îi întâmpină Petra, venită ceva mai devreme.

– Instructaje, instructaje și iarăși instructaje! zise Serafim. Lazăr, ca de obicei, se așază îmbufnat pe patul său.

Adormiră curând. Un somn agitat îi chină deopotrivă toată noaptea. Dimineața se treziră iar înaintea tuturor. Nu răsărise soarele. Din depărtare se auzeau zgomote. Erau cei ce veneau în zori la odihnă.

Trăgând cu un ultim efort de instalațiile și utilajele ce nu aveau să-și contenească zumzetul decât pentru a fi predate schimbului următor.

– Ce-ar fi să alergăm puțin? propuse Serafim, mișcându-și brațele în jurul trupului, încercând s-alunge amorțeala somnului.

– N-am chef! zise Lazăr, așezându-se peste pătura aspră, bine întinsă.

Petre nu spuse nimic. Pentru „bătrânețea lui”, cum îi plăcea adesea să spună, alergase destul acolo... Neam de neamul lui nu alergase atât. Dacă ar fi fost o „sârbă” sau un „brăuleț”, ehei, cu totul altceva ar fi fost! Lazăr și Serafim se îmbrăcaseră deja.

– Nu mergem la masă? întrebă Lazăr.

Erau primele cuvinte rostite în ziua aceea. Încuviințară tăcuți, îndreptându-se spre sala de mese. Zgomotul celor zoriți să-și înghită ceaiul, laptele sau surogatul de cafea avea intensități diferite. La fiecare masă, coșul cu pâine era golit în întregime.

– Câtă pâine bagă-n ei ăștia, bă? se miră Serafim.

– Păi, cu ce vrei să trăiască, zeama asta nu ține de foame. Ai uitat?

Șeful de echipă îl primi pe Serafim cu brațele deschise. Avea mai multe buldozere, nu de ele ducea lipsă. De aceea, cum îl văzu, îl primi, îl puse să semneze de luare în primire și se depărtă. Așteptă să-l vadă pornind la treabă. Numai că așteptarea se prelungea. Buldozerul se încăpățâna să nu răspundă la comenzi.

– N-am mai lucrat de mult! se scuză ca pentru sine, Serafim.

– Ce-ai spus? îl certă șeful de echipă, strigând s-acopere zgomotul șantierului. Serafim se făcu a nu auzi și nu-i răspunse. Îl lăsă să se îndepărteze. Îl văzu dezamăgit și îl înțelese. Îl cuprinse teama că se va face de râs, că nu va fi în stare să facă ceea ce se lăudase.

– Salut! auzi venind din spatele cabinei, vocea unei femei. Se uită mirat. Duduitul motorului nu putuse acoperi vocea Petrei. Apărută din spatele buldozerului, femeia își îndreptă casca pe frunte, zâmbind înțelegătoare.

Serafim opri motorul. Petra se urcă pe șenilă, apoi în cabină.

– Ce-i, n-ai mai lucrat, așa-i?

– Da, pe buldozer nu. Știi, sunt tractorist! reuși Serafim să bâiguie.

– Am să te învăț, e mai ușor ca la excavatorul meu. De pornit, știi. Manevrelle sunt simple. Ca la tanc! N-ai făcut armata?

– Da, dar nu la tancuri!

– Pornește! zise ea hotărâtă.

Serafim coborî, alimentă motorul și trase. Automatul nu-l ajutase prima dată. Porni. Petra îi urmărea mișcările cu atenție.

Nu i se părea stângaci. Dimpotrivă. Îl îndemnă să se urce în cabină. Văzându-i ezitarea, îi spuse:

– Hai, că nu te mănânc!

Serafim se urcă, așteptând. Ea se ghemui în spatele scaunului, lăsându-i locul liber. Se așeză cu mâinile năpădite brusc de transpirație.

– Ai două leviere, o manetă plus accelerația. E simplu. Pedalele sunt pentru șenile sau leviere. Tot aia-i. Maneta este în sarcină. Nu lua niciodată prea mult cu lama.

Am uitat: mai ai o manetă pentru înainte și înapoi. E simplu. Dă-i drumul!

Serafim accelerează în tăcere. Mișcă maneta spre înainte, slobozind ușor pedalele de sub picioare. Buldozerul se mișcă încet înainte. Apăsă pe una din pedale. Văzu că șenilele se blocau pe măsură ce apăsa. Trase de maneta lamei și o văzu ridicându-se la maximum.

– Ai văzut? E simplu, nu?

Serafim nu-i răspunse. Se bucură în sinea lui de ajutor. Mânuia comenzile cu tot mai multă siguranță. Din când în când, ea îl corecta. Asculta c-o ureche, în vreme ce cu toată ființa era concentrat asupra comenzilor. După aproape o oră, îl opri.

– Cobor și te las. De-acum justifică benzina. Împinge câte puțin. După câteva zile ai să fii un maestru, îi zise ea depărtându-se.

Serafim privi în urma ei. Îi plăcea mersul tineresc, lipsit parcă de grijă. Până seara nu se opri din lucru. La prânz, nu mâncă. Fusesse atât de absorbit de munca lui, că nici nu observă scurgerea timpului, mai ales că-l

văzuse pe șeful de echipă trecând de câteva ori prin dreptul lui. Voia să se convingă probabil, de priceperea lui.

„Ei bine, îi voi arăta ce pot”, își spuse muncind tot mai îndârjit. Seara îl prinse în cabină. Motorul se înfierbântase peste măsură. Opri istovit. În dormitor, îi găsi pe ceilalți așteptându-l. A adormit îmbrăcat, nu înainta de a mormăi ceva, neânțeles.

Dimineața, Serafim se sculă ca de obicei. Ceilalți mai dormeau. Nu-i deranjă. Se strecură pe tăcute, ajungând printre primii la locul său de muncă. Schimbul moțăia lângă buldozerul adormit. Își petrecuse noaptea grijindu-se mai mult de odihna lui, decât de împlinirea normei de muncă. Serafim porni motorul la sfoară, sperându-și colegul din moțăiala dimineții.

– Ce-ai, bă, ai înnebunit? izbucni el, îndepărtându-se furios.

Serafim râse. Trase de manetă, oprind motorul. Se urcă între levierile răcorite de noaptea liniștită. Zile întregi se străduise a-și aminti ce învățase despre tainele meseriei. Petra nu mai trecuse decât pe fugă și fără a se

uita la el anume. Serafim o văzuse de câteva ori. Se așteptase să-i vorbească. Nimic însă.

Într-una din seri, când se apropia de baracă, o zări discutând aprins cu Lazăr. Vru să se apropie, dar ceva îl opri.

Ocoli, îndreptându-se fără nici un scop, spre altă baracă. Ajunse la cantină, tocmai când ultimii întârziați își luau masa. Alese o porție de costiță cu fasole și o cană cu ceai. La baracă se întoarse pe întuneric.

În cameră, Lazăr și Petre se ciondăneau cu voce scăzută, curmându-și brusc discuția la intrarea lui.

– Noroc! zise el, cu o falsă bună dispoziție în glas.

– Bine-ai venit! îi zise Petre. Lazăr nu-i răspunde.

– Ce-aveți? întrebă el, cu aceeași falsă veselie.

– Nimic spuse Petre.

– Cum nimic? V-am auzit de afară cum vă ciondăneați.

– Ce te privește? se oțărî Lazăr.

– Măi, Lazăre! Parcă eram hotărâți să fim între noi ca frați, iar acum?

– Acum avem și-o soră, Petra!

– Dar de unde și până unde? zise Serafim, pe a cărui față mirarea luă locul veseliei forțate.

– Uite aia-i spun și eu căposului ăstuia de Stoian. I-a cășunat ei, așa deodată, pe mine. Își exersează convingerile politice pe pielea mea. Nu-i mai ajunge Serafim.

– Ai înnebunit? nu se lăsă acesta.

– Las' c-am văzut eu! Nu-s chior. Te scoli cu noaptea-n cap și te culci tot noaptea, de dragul ei. Iar mie, care n-am chef să fac prea mulți purici pe aici, crede ea, la o adică, să mă dăscălească, să mă aducă pe drumul bun, de parcă acum aș merge prin gropi. Mama ei de putoare!

– Tu să taci! se repezi Serafim, cu mâna întinsă, spre fața lui Lazăr. Acesta-și puse în față antebrațul stâng, pregătindu-se la rândul său să-l lovească. Dar Petre nu-l lăsă. Se băgă între ei.

– Măi băieți, măi băieți! repeta el speriat.

– Să nu jignească! zise Serafim întă-râtat.

– Du-te dracului, tu și...

– Taci, măi Lazăre, taci! îl opri Petre Stoian, înspăimântat de privirile lui Serafim.

Înfuriat încă, Lazăr ieși, trântind ușa. Cei doi rămaseră într-o tăcere stânjenitoare.

– Nu trebuia să vorbească așa! zise ca o scuză Serafim, neașteptându-se la un răspuns din partea lui Petre.

– Nici eu nu-l înțeleg! spuse deodată acesta. Eu i-am spus că nu face bine. Suntem însemnați. Și tu, și eu, muncim bine. Bani vom câștiga. Oamenii ne vor accepta până la urmă. Dar el, ba chiulește, ba a intrat în niște afaceri cu niște sârbi, dar eu cred că-s mai mult țigani, decât sârbi. A fost plecat cu marfă de la ei, la București. S-a întors cu buzunarele doldora. Mereu se lăuda cu asta.

– Și mie, de ce nu mi-ai spus?

– Nici eu n-am știut. Am aflat de la alții și m-am ferit să-l supăr. Am crezut că tu știi... Iar Petra a aflat. Albie de porci l-a făcut. A fost aici și-au ieșit certându-se. M-am și mirat când am văzut-o. O știam mai mult cu tine.

– Adică, ce vrei să spui și tu?

– Nimic. V-am văzut de mai multe ori împreună și-atât. De soarta ta se interesa ea, nu de el. De-aia m-am mirat. Ce-o fi apucat-o grija și de el?

– E treaba ei! mormăi Serafim înciudat, dezbrăcându-se.

Petre mai trase de timp ca să se risipească aerul tensionat, prefăcându-se ocupat cu deslușirea știrilor din niște ziare vechi.

– Și nu te duci după el? zise într-un târziu.

– E major ! mormăi fără chef Serafim, trăgându-și pătura peste cap, semn că nu mai avea chef să continue.

Petre îl privi îndelung, apoi se dezbrăcă dezorientat.

Nu-i plăcea, deloc nu-i plăcea ceea ce se întâmplase între ei. Stinse lumina, oftând.

A doua zi, Lazăr nu se arătă. Patul îi rămăsese nedesfăcut. Serafim se sculă ca de obicei și se depărtă spre punctul de lucru. Acolo o zări așteptându-l, încrâncenată.

– Bună dimineața! îi spuse el bucuros.

– Noroc, Serafim. Merge? îl întrebă Petra, cu chipul îmbujorat de răcoarea dimineții.

– Merge, de ce să nu meargă? Măcar îmi justific motorina...

– Lasă, lasă îl, întrerupse ea. Te-am văzut eu. Nu-i numai asta, ce crezi că nu știi?

– Da, știu și eu! zise el fâstâcit. O clipă tăcură amândoi.

– Cu Lazăr cum e? se hotărî ea să ia taurul de coarne.

– Bag seama că te interesează!

– La fel de mult ca pe ceilalți!

– Sarcină? zise el ironic.

– Lasă ironia. Nu te prinde. Dacă tu încerci măcar să fii în rând cu noi, Lazăr a început să se dedea la apucături necinstite! Iar tu...?

– Nu, eu nu știam nimic! zise el, înspăimântat parcă.

– Sigur, tu nu știi nimic. Dar eu, de ce știi?

– Uite, vezi, tu de ce știi? nu se putu abține Serafim.

– Fiindcă nu-mi este indiferentă soarta oamenilor!

– A oamenilor în general?

– Adică ce vrei să spui?

– Ce-am spus!

– Apoi, află tu, Serafime dragule, că pentru mine toți sunt oameni, dar colegii mei sunt numai oameni buni!

– Și eu, ce fel sunt?

– Nu de tine e vorba, ci de Lazăr! Nu-i prost dar nici deștept nu e, dacă face ceea ce face!

– Ce-mi reproșezi? se oțărî brusc Serafim.

– Indiferența, Serafime, indiferența față de cei apropiați. Iată ce-ți reproșez. Eu sunt femeie și tot nu-mi este indiferent ce vi se întâmplă.

– Sarcină?

– Ia mai slăbește-mă! Tu crezi că de asta mă interesez eu de soarta voastră?

– Oi mai fi având tu vreun motiv!

– Văd că nici tu nu ești ceea ce am crezut. Păcat. Eu vreau să te ajut cu devărat să devii om, iar tu mă ironizezi!

– Dar ce, nu sunt?

– Nu ești, Serafime! Oamenii adevărați sunt ca o făclie pentru ceilalți!

– Cu atâtea făclii, mamă, ce mai pârjol!

– Ar trebui să plec. Dar n-o fac. Vreau să văd câtă lipsă de omenie zace în sufletul tău. Și dacă n-aș simți omul bun din tine, nu m-aș mai zbate atât. Dar n-am să te las. N-am să vă las, se corectă ea. Am să mă lupt până când o să-mi fiți colegi și prieteni, zise ea depărtându-se.

Rămas singur, Serafim se pomeni mai tulburat ca de obicei. bucură. N-o înțelegea pe deplin dar, hotărârea ei îi făcu plăcere.

Câteva zile se străduiră, fiecare în felul său, să-și țină promisiunile. Apropierea dintre ei se refăcea pe nesimțite.

Mai rezervat, Petre le urmărea de departe gesturile și mai ales reacțiile. În felul lui mai primitiv, se bucura de bucuriile lor și se întrista atunci când supărarea le umbrea râsul și buna dispoziție. În plus, credea sincer că a găsit în sfârșit o familie în care să nu se mai simtă proscris.

Într-una din zile, se întoarse de la lucru mai devreme ca de obicei. O durere inexplicabilă de cap îl făcuse să treacă pe la cabinetul medical, apoi să-și caute un timp odihna, în baraca șantierului. Îl zări de departe pe Serafim, oferindu-i flori. Erau în salopete, veseli și mai ales afectuoși. Petra îl sărută, apoi se depărtă în fugă, lăsându-l pe Serafim nedumerit, învăluit în praful negricios, stârnit de unul din vânturile acelei secetoase veri.

Se întinse deasupra păturii, cu o batistă umezită pe frunte. Seara se instala repede în încăperea cu pereți maronii, cufundată în întuneric și în miez de zi.

Târziu, când aproape că ațipise, intră Lazăr, tropăind și pufnind nervos.

– Dobitocul ! spuse el ca pentru sine, scrâșnind, de parcă prin aceasta și-ar fi doborât adversarul ce-l enervase atâta de mult.

Aproape de miezul nopții, Petre auzi fluieratul lui Serafim. Se cunoștea că era vesel, de departe. Îl auzise prin somn. Era obișnuit încă de pe vremea când trăia la țară.

Starea de veghe a ceasurilor de odihnă din penitenciar, îi ascuțiseră și mai mult simțurile, făcându-l s-audă prin somn și cel mai mic zgomot. Îl simți pe Lazăr mormăind ceva neînțeles, atunci când Serafim pătrunse în cameră pe întuneric, fără a mai aprinde lumina.

Dimineața, soarele invadează ferestrele barăcii, situate spre răsărit.

– Deșteptarea! strigă Serafim cu un ton răstit, încercând să-l imite pe gardianul închisorii.

– Hai bă, lasă-te de goange! Noi vrem să uităm prin ce-am trecut, iar tu te ții de glume proaste, zise Petre uitându-se cu teamă spre Lazăr.

Morocănos, Lazăr își descleștă fălcile, spunând:

– Eu plec la București!

Câteva clipe, vestea îi amuți pe cei din baracă. Chiar și cei care nu se amestecau de obicei în vorba lor, îl priviră uimiți.

– Treaba ta! spuse Petre supărat și năucit de această hotărâre neașteptată.

– Da' când ai fost la Timișoara ne-ai spus ceva? Ești liber, faci ce vrei! preciză Serafim cu un glas molatic. Acuma te-au apucat destăinuirile, sau ce?

– De data asta vă spun, pentru că nu mă mai întorc!

– Ce-ți veni?

– E treaba mea!

– Și cu jurământul cum rămâne? Măcar față de mine! Nedespărțiți până la moarte! clamă Serafim.

Lazăr nu le răspunse. Îi privi cum ies pe ușă, afundându-se în măruntaiele șantierului. Rămas singur începu să-și facă bagajele. Când Serafim ajunse afară, departe de urechile celorlalți, se apropie de Petre și, înainte să plece spre cantină îi spuse conspirativ:

– Măi, plec și eu la București! Bănuiesc unde se duce. O iau înainte cu o ocazie. Mi-e teamă să nu facă vreo prostie. La noapte mă întorc!

În Gara de Nord din București, personalul 5002 sosește la linia întâia cu o întârziere de patruzeci și cinci de minute, așa cum afișează tabela.

Din noianul de călători grăbiți, se deslușește silueta unui tânăr înalt, cu ten măsliniu și ochi albaștri, al cărui mers trădează omul crescut la țară, în mijlocul naturii. În mână poartă un geamantan de carton, burdușit cu de toate. Mai înalt cu un cap decât media călătorilor, tânărul se uită cu insistență spre capătul peronului. Deodată fața i se luminează. Face semn cu mâna spre a fi zărit. Se îndreaptă cu pași mari spre tânăra cu ochelari de soare, ce mesteca chewing-gum.

Și ea privea cu atenție convoiul de călători format la coborârea din tren. În momentul în care îl zări, făcu la rându-i un semn cu mâna, strigând „Iuhu”! Ceilalți se uitau spre ea neștiind cui se adresează. Unii fluierau admirativ. Femeia tânără, bine făcută, alergă în întâmpinarea tânărului. Din

calea lor, călătorii se fereau grăbiți. Cei care n-o făceau, erau pur și simplu loviți de iureșul lor.

– Lazăr! strigă ea înainte de a i se arunca la piept.

– Mariana! o cuprind deodată și brațele și vocea lui. Se îmbrățișează strâns, ca după o lungă despărțire. Ea îl sărută de mai multe ori, cu ochelarii pe față. Tânărul se lasă sărutat, fâstâcit de năvalnica primire. Valiza, aștepta sprijinită oblic de picior, gata să cadă pe caldarâmul peronului. Cade, cu un hârșâit de hârtie în frecare de o suprafață zgrunțoasă. Zgomotul îi trezește. Se uită mai întâi la valiză, apoi, unul la altul. Izbucnesc în râs. Se apleacă amândoi în același timp. El o apucă și o ridică primul, apoi, luând-o de braț ies în fața Gării de Nord.

–Spune, cum m-ai găsit? întrebă el nerăbdător, strângând-o ușor de braț.

– Vorbim acasă! îi spuse ea, zâmbind misterios, în timp ce căuta cu privirea un taxi.

Ca un făcut, nu se zărea niciunul. Se apropie un cetățean, întrebându-i șoptit:

– Doriți o mașină?

– Dar, de ce...? vru el să întrebe, dar fu întrerupt de vocea tinerei care fremăta de nerăbdare:

– Desigur, desigur, până-n Balta Albă!

– E cam departe! mormăi șoferul.

– Cât? întrebă ea.

– Cât, necât, e departe! zise cetățeanul vrând să se îndepărteze.

– Trei sute ajung?

– Fie, conveni cetățeanul, îndreptându-se spre una din laturile peronului gării, spre o „Lada 1500” de culoare albă.

Deschise portbagajul, așteptând ca tinerii să-și așeze geamantanul. Porni apoi, spre adresa indicată de tânără.

– Ce vroiai dragule, să te înghesui ca ăștia? zise ea, arătându-i înghesuiala de la urcarea în troleibuzul care trăsese în stație. Nu-i răspunse. Doar îi zâmbi drăgăstos, mângâind-o pe obraz. Mariana își culcă fruntea pe umărul lui suspinând. Își scoase ochelarii. O strângeau. Degetele lui, în mângâiere, se încurcaseră în lăntugul ce atârna de la colțul ramelor argintii. Ochii, viu

rimelați, cu pleapele albăstrite de fardul așezat în cantități impresionante, se închiseră visători, așteptând o nouă mângâiere care nu mai veni. Se mulțumi atunci cu legănarea capului, sprijinit de umărul hurducat de mersul mașinii prin asfaltul plin de gropi.

Tot drumul nu mai scoaseră o vorbă. Șoferul își aprinse o țigară Kent, privindu-i în oglinda retrovizoare. Mai văzuse el din ăștia, grăbiți. Îi păru rău că nu ceruse mai mult.

Au coborât în dreptul restaurantului Miniș.

Blocul, la fel ca celelalte. Nu se deosebea prin nimic. Poate culoarea, albastră ușor prăfuită, îi dădea particularitate.

Ei n-aveau ochi să vadă detaliile. Împinseră ușa metalică de la intrarea în casa scării și se opriră în fața liftului. Apăsară de câteva ori butonul.

– Degeaba! zise ea. M-aș fi mirat. Hai să urcăm! Noroc că suntem tineri!

– Câte etaje?

– Șase!

– Slavă Domnului! rosti, pornind după ea. Ochii i se opreau pe pulpele Marianeii, bronzate puternic, ce se dezgoleau mult deasupra genunchiului, la fiecare treaptă. Simțindu-i privirile, fata întoarse capul, râzând. Îl amenință cu degetul. El se grăbi să o ajungă. Ea, să scape. Curând se lăsară amândoi păgubași, învinși de efort. Gâfâind se opriră în fața ușii apartamentului. Ca de obicei, tânăra răscoli îndelung în poșeta burdușită cu tot felul de fleacuri, căutând cheile. Intrară răsufând greoi. Nu mai puteau rosti niciun cuvânt.

Și-n liniștea ce se lățise lichefiată pe holul năucit de răsufarea lor fierbinte, se auziră deodată alți pași ce urcau. Era Serafim.

– Serafime, zise Lazăr cu o ușoară iritare în glas. Tu aici? Se îmbrățișează în tăcere. Mariana îl privi de parcă atunci l-ar fi văzut prima oară. Uite-l și pe Serafim, bunul nostru prieten, continuă apoi, accentuând cuvântul prieten cu și mai multă iritare.

– Încântată, mormăi ea, fără să-i întindă mâna. Intră, îl îndemnă apoi, cu lehamite nedisimulată.

– Vă fac o cafea? îi întrebă, cu prefăcută amabilitate. Apoi, fără a mai aștepta răspunsul sau încuviințarea lor, se îndreptă spre bucătăria apartamentului.

– Am adus și o șampanie, o ajunse din urmă rostirea tânărului Serafim.

– Bine. Am să aduc și niște pahare, mai zise sec prin ușa întredeschisă a bucătăriei.

– Ce faci, băi Lazăre? Credeai că o să te las singur?

– Da de unde știi că aveam să fiu aici?

– Păi, nu mi-ai tot povestit de gagică acum câteva zile? Te-am căutat la fosta noastră gazdă, și mi-a spus că n-ai fost pe acolo. Și cum nu mă ști prea prost, mi-am închipuit că ești la ea. Doar știam blocul în care stă. Am luat o șampanie și, iată-mă-s! zise Serafim, căutând să pară optimist. Câteva momente se așternu liniștea. Amândoi își amintiră de timpul acela, fără griji, tineri absolvenți de liceu, Lazăr de liceu tehnic cu profil de chimie, iar Serafim, de

liceu agricol când, colegi de serviciu la aceeași fabrică de conserve, s-au împrietenit și au ales să locuiască împreună la gazdă, până au intrat în pocinogul cu fata, după care, au ajuns și colegi de celulă la pușcărie. Ca să treacă peste momentul de stânjeneală, Lazăr îl luă în râs, prietenește, ca în vremurile bune:

– Bă, tu ai mai fost pe undeva. Prea ești zglobiu.

– Am luat niște zglobinol de la crâșma din colț, până să apăreți voi, că am mai fost odată și nu mi-a deschis nimeni.

– Iată paharele, zise Mariana intrând cu o tăviță de plastic de culoare roz, pe care așezase trei pahare. Cei doi își întrerupseră dialogul. Serafim desfăcu dopul încet. Știa că femeile sunt mai spăimoase, nevrigoase la pocnetul dopului de șampanie și-și propusesese să nu creeze valuri. Turnă. Apoi, fiecare cu paharul în mână, se simți dator să-l ciocnească de celelalte. Clinchetul paharelor a fost gros, înfundat, semn că nici șampania Zarea, și nici sticla paharelor nu erau de calitate.

– Pe mine mă scuzați, mă duc, să nu dea cafeaua în foc, zise ea așezând paharul pe măsuta din încăpere. Cei doi se uitară unul la altul, acceptând din priviri situația.

Un aer stingher se așeză între ei. Serafim își dădu seama că nimerise ca musca-n lapte. După felul cum o privea Lazăr, pricepu că între el și femeie se întâmplă ceva mai mult decât un simplu schimb de scrisori. Mai sorbi de câteva ori din pahar, în așteptarea cafelelor.

– Dar unde sunt ai tăi? o întrebă Serafim, total neinspirat, aducând fără voie aminte de episodul cu urmări nefaste pentru ei.

–Stai liniștit, s-au întors la țară! Nu s-au acomodat. Bucureștiul te devorează, zise ea cu stânjeneală în voce.

Lazăr era și mai tăcut, mai stânjenit. Cu toată prietenia născută între ei, simțea că locul lui Serafim nu era acolo. Serafim simți și el acest lucru.

– Mă bucur că ne-am revăzut! Eu mă retrag, spuse, întinzându-i mâna lui Lazăr.

– Ținem legătura! îl asigură Lazăr, răsufând ușurat, bucurându-se că avea să rămână singur cu femeia din cauza căreia se întâmplase toată grozăvia și pe care, împotriva firii, o visase tot timpul nu ca pe o năpastă, ci ca pe femeia iubită. De fapt, chiar era îndrăgostit de ea, până când băutura și dorința de a se de mare în fața colegului i-au luat mințile.

Și în tăcerea ce se așternu după plecarea prietenului, Mariana se așeză lângă bărbatul pe care îl reclamase și care tocmai se întorsese din pușcărie. Începu să se dezbrace apoi, ca un fapt de la sine înțeles. Lazăr o privea liniștit, simțind că i se pregătea darul la care râvnise de mai multă vreme. O urmărea cu ochii întredeschiși, de fiară la pândă. Când își dădu la iveală și ultima goliciune, degetele lui pătrunseră între coapsele bronzate, care se arcuiră ușor.

– Nebunaticule! îi zise ea asmuțindu-l.

Lazăr nu spuse nimic. Respirația i se accelerează. Își opri palmele pe sânii ce așteptau mângâiere. Fierbințea coborî în trupurile încordate de lunga așteptare. Hulpave,

mâinile se năpustiră iar și iar peste sânii tari, de femeie tânără. Mariana scoase un geamăt:

– Mai ușor. Mă doare...

Îneebunit de dorință, Lazăr părea surd. Se prăbuși peste ea desfăcându-i picioarele cu coapsa dreaptă, cu stânga cuprinzând-o, de parcă s-ar fi temut să nu alunece de sub el. Cu sexul în erecție aproape dureroasă îi mângâia coapsele în jurul sexului ei umed, întârziind s-o pătrundă de teamă să nu ejaculeze instantaneu. Mariana își încolaci picioarele pe după trupul fierbinte al bărbatului, desfăcându-se sub arsura dorinței. El îi simți primirea și se repezi în adâncul fructului pentru care pătimise atâta vreme. Se retrase cu repeziciune de parcă ar fi avut nevoie de o gură de aer, o pentru ca s-o pătrundă iar și iar. Respirația li se îngeuna pe măsură ce corpurile păreau cuprinse de convulsii. Geamătul sacadat al femeii fu urmat îndeaproape de un muget de fiară înjungiată. Trupurile încă mai tremurau când mușchii cedau din încordarea de mai înainte, din care niciunul nu se arăta dornic a se desprinde. Învinsă, femeia își descleștă

piciarele eliberându-i torsul, care, cu greu se ridică din trupul femeii, doar cât să alunece alături, pe așternutul mototolit și umed.

Se trezire târziu. Le era foame. Lazăr, întins cât era de lung pe cearșaful jilav, privea cu ochii mijiți la mișcările fetei. Nu-i venea să se ridice. Se simțea bine, tolănit așa între albiturile îmbibate de sudoarea trupurilor vlăguite de efort și de căldura excesivă.

– Și, unde spuneai că mi-ai găsit serviciu? întrebă el cu gura cleioasă, mai mult ca să alunge tăcerea din încăpere.

– La cooperativa „*Dor de muncă*”! zise ea spontan.

– Și unde vine asta?

– Păi, pe undeva, în satul alor mei!

– Adică unde?

– La Bulboaca!

– La Bulboaca? repetă Lazăr, izbucnind în râs. Denumirea părea amuzantă și numai mirosul de cafea aburindă adusă la pat, îl făcu să se oprească din râs. „*La Bulboaca să fie*”, își spuse în gând, cu resemnare.

– Și ce să fac eu acolo?

– Să-i tunzi pe conțăraniii lui tata. Să fii frizer!

La auzul acestei propuneri, Lazăr izbucni în râs, cu adevăratelea.

– Bă, eu la pușcărie îi tundeam zero. Era ușor. Dar la Bulboaca nu cred că țăraniii vor să se radă în cap! Plus că n-am nicio legătură cu meseria asta. N-or să-mi ceară acolo o hârtie ceva, o dovadă că mă pricep câtuși de puțin...

– Dacă știi să ții mașina de tuns în mână atunci e bine! Am văzut pe unii care nici asta nu știau. În plus, am convins eu un coleg, frizer în București, să scrie o recomandare cum că ai făcut ceva ucenicie la frizeria unde lucrează el. Iată de ce cred că ai un avantaj față de alți posibili candidați la post. Oricum, trebuie să ne grăbim. Azi mai stai cu mine și mâine îți dau drumul să pleci!

– Nu mai bine ai merge și tu? Prezența și cuvântul tău, ca făcând parte din breaslă, s-ar putea să conteze mult!

– Ar trebui să dau ochii cu mama și tata și nu prea mă înghesuie inima.

– Bine, mă duc, nu poate să fie mai rău ca la mină. Fac specializarea, cum s-ar zice, la locul de muncă! mai spuse râzând. Sper să nu fie așa pretențioși țărani. Măcar până îmi dau mâna cu meseria, brățară de aur, nu-i așa?

Sorbi din ceașca cu cafea cu picioarele atârinate de marginea patului. Nu mai spuse nimic. Spre seară, ieșiră în oraș. Îi plăcea să meargă la cinema Patria. Apariția filmelor care rulau pe ecran panoramic îi părea o adevărată minune a tehnicii. Un film vechi de dragoste american era tot ce-și mai putea dori în ziua ce tocmai se sfârșise. După film s-au trezit mergând îmbrășițați, sărutându-se din când în când pe bulevardul Magheru. Părea că ei erau centrul universului. Plecarea la Bulboaca le ieșise cu totul din minte. Abia a doua zi se treziră la realitate. Lazăr își luă geamantanul și, însoțit de Mariana se îndreptă spre autogară. Găsiră cu greu peronul de unde pleca autobuzul spre Bulboaca. Fumul de la grătarele cu mici se împrăștiase și-n interiorul mașinii, răscolindu-i foamea. Tăcut, făcu un semn cu mâna

de la geamul mașinii. Țeasta rasă părea să stârnească interesul călătorilor ce sporovăiau despre lucruri necunoscute lui. Ajuns în centrul localității, se îndreptă spre birtul plin de consumatori. Când intră, toate fețele se întoarseră spre el. Atrăgea atenția așa tânăr cum era, înalt și aproape ras pe capul unde abia se ridica un puf negru de păr.

– Bună ziua! spuse politicoș, adresându-se cumva tuturor celor prezenți.

Se auzi un fel de mormăit nedeslușit ce părea să fie un răspuns. Se îndreptă spre bar.

– O bere! comandă apoi cu un ton apăsător, apropiindu-se de bar.

Barmanul, un țăran mai puțin ars de soarele tarlalei, îi umplu o halbă, îi rase spuma cu un cuțit, îi șterse fundul halbei cu un prosop ud, de culoare incertă, și i-o așeză în față, întinzând în același timp mâna stângă, semn că cerea plata. Străinilor nu le dădea pe datorie. Lazăr îi puse o hârtie de cinci lei în palma întinsă, adăugând:

– Ai și ceva de mâncare?

– Dacă vrei niște salam cu pâine și muștar!

– Vreau, cum să nu! se grăbi el, urmărindu-l cum tăia cu același cuțit felii de salam și felii de pâine cu repeziciune. Achită tot și se așează la o masă.

– De unde vii? îl întrebă barmanul, peste mese.

Ceilalți își ciuliră urechile.

– De la București!

– Și cu ce treburi pe aici?

– O să fiu frizerul comunal! Am înțeles că domnul președinte caută așa ceva.

Fetele tuturor se destinseră într-un zâmbet aprobator. Dacă un bucureștean avea să devină unul de-al lor, însemna că și ei aveau oarece importanță. Și cum de părul lor nu prea se mai ocupase nimeni în ultima vreme, nu puteau decât să se bucure că nu mai trebuiau să se ducă la oraș pentru o tunsoare sau un bărbierit.

– Numai că nu am unde dormi! își încercă el norocul.

– Poți să dormi la mine dacă nu ai pretenții prea mari! spuse unul dintre oamenii așezați în fața meselor pline cu halbe.

– N-am, de ce să am? Doar să nu mă culci în grajd! râse în semn de încuviințare.

– Atunci, după ce termini aicea, mergem împreună! zise săteanul luându-și halba pe jumătate goală spre a se așeza la masa lui Lazăr.

Curând au plecat împreună. Lazăr privea cu atenție casele ce se derulau în fața lor. S-au oprit în fața unei porți de lemn înnegrită de vreme . În curte, o casă cu acoperișul de tablă zincată, văruiată cu un var colorat în albastru pal, dădea impresia de răcoare. Niște deregi susțineau acoperișul pe deasupra unei prispe înalte. Intrară pe ușa din față.

Uite, aici ai să dormi! Am să-ți aduc un lighean și o cofă mare de apă ca să ai cu ce să te speli. La noi apa e atât de bună încât poți s-o și bei. Zoaiele, le arunci în spatele casei, lângă closet, iar gunoaiele pe groapa din spatele grajdului!, îi mai zise el și-l lăsă singur. După ce se spală sumar de praful drumului, cercetă așternuturile aspre, cenușii, de sub cuvertura țesută în casă, cu lână roșie și galbenă. Dar încăperea era răcoroasă

și, oricum, era mult mai bine decât în ultimile „locuințe” prin care trecuse. Călătoria îl obosise mai mult decât s-ar fi așteptat. La primărie nu l-au întrebat prea multe. Aspectul și documentele spuneau totul despre el. Un funcționar l-a îndrumat spre sediul *Cooperativei*, care avea să-i întocmească formele de angajare. I s-au dat cheile de la frizeria care, era o odaie făcând parte dintr-un corp de casă, odaie care se deschidea direct în stradă. Un scaun rotativ cu îmbrăcătura de mușama crăpată și roasă mai ales la mânere, o curea de ascuțit briciul, un săpun uscat, două briciuri prăfuite, un lavoar metalic de cam zece litri, cu robinet și un lighean așezat pe un suport dedesubt, erau cam tot inventarul. Avea nevoie de prosoape. Noroc de Mariana care, prevăzătoare, îi dăduse câteva. Plus două pământufuri, niște săpun de ras, loțiune Tarr pe post de dezinfectant, spirt medicinal, cât să-i ajungă pentru început. Lame de ras își luase el pentru uz personal. Era chiar dispus să-și sacrifice aparatul Gillette, luat cu sacrificii și de care era tare mândru. Asta în cazul în care

nu s-ar fi dovedit prea îndemânat în mânuirea briciului, mai ales pe obraz străin. A șters praful de pe oglinda care, din fericire, nu mai era prea clară, de pe masă și scaun, a măturat linoleumul decolorat și s-a declarat mulțumit. A mâncat seara tot la bufet, telemea cu pâine și a băut o bere ca desert. În localitate nu se găsea nimic de mâncare decât niște biscuiți și câteva borcane de tocană de legume la Magazinul Mixt din centru. Pâinea se aducea dimineața, cu o mașină, și apucau doar cei care stăteau mai de din noapte la coadă. Nu știa cum se va descurca în această problemă la care nu se gândise, mai ales că în ultima vreme mâncarea o primise fie gratis – fie la ei acolo! – fie la cantina muncitorească, pe sume convenabile. Poate nevasta săteanului care l-a găzduit va voi să se angajeze și cu mâncarea, mai ales că nu era deloc pretențios. A dormit neașteptat de bine în așternutul care mirosea puternic a lână nespălată și a cânepă. Dormise și mai rău însă, așa că aici, după ce a deschis ușa, măcar avea tot aerul numai pentru el.

A doua zi, după ce a băut cafeaua pe care încă o mai avea în termos, drumul spre cooperativă îl învioră. Avea poftă de muncă, și poftă de vorbă. Primul client, prima victimă. Un pensionar.

– Luați loc, vă rog. Cu ce vă servim?

– Barba! spuse scurt bătrânul, nevenindu-i să creadă în amabilitatea necunoscutului.

Îl săpuni ușor, zâmbindu-i în permanență. Fața bătrânului rămânea tot încruntată.

– Vă frământă ceva? nu se abținu până la urmă frizerul, obișnuit cu sporovăiala din prăvălia satului Bulboaca.

– Ce-ți pasă? nu se lasă bătrânul.

– Ehe, domnule, dacă ați avea încredere în puterea noului Figaro, ați putea scăpa de multe din necazurile dumneavoastră, nu se lasă el.

– Ce Figaro, care Figaro? își arată bătrânul ignoranța.

– Păi se vede că nu știi istorii, povești din lumea largă. Figaro era un vestit frizer care, pe deasupra, mai era și isteț, dădu el să-

l lămurească. Ofensat, bătrânul rămase tăcut, câtă vreme briciul cam neascuțit și neîndemânarea frizerului i-au curățat cum necum, obrajii, de țepii rari și albiți în întregime.

În frizerie clienții se înmulțiseră între timp. Unii de nevoie, alții mai mult de curiozitate. Își așteptau rândul cuminți pe scaunele așezate de-a lungul peretelui, citind *Sportul*, vechi de câteva zile. Pe cel adus cu zi înainte îl terminase de citit șeful de post. Citea greu.

– Da' ceva mai proaspăt nu putem citi la dumneata? se interesă unul dintre clienți.

– Ba da, l-a luat șeful de post și o să mi-l aducă în curând.

Săteanul mormăi ceva mai mult pentru sine. După câteva zile de muncă i se păru totul mai ușor. Se acomoda și cu briciul și cu foarfeca și cu oamenii. Până și părul începuse să-i acopere destul de bine chelia.

Lazăr îi chestiona adeseori pe sătenii din Bulboaca, să descopere problemele comunității, mai ales pe cele care i-ar fi putut aduce cu puțin efort, un oarecare câștig,

peste salariul destul de modest și bacșișul așîșderea. Aflase că barmanul se zbătea de o vreme bună după materiale de construcții pentru un cavou. Bani avea de-i întorcea cu lopata. Materialele-i lipseau. De la o vreme cimentul lipsea, cărămizile la fel, cât despre tabla zincată sau cherestea, ce să mai vorbim?

Spera să-l încânte, să-i facă rost de un cavou de-a gata. Așa cum se cumpăra mai lesne un costum de-a gata tot așa trebuia să fie și cu cavourile. Avea o săptămână de când își începuse lucrul și-și făcuse deja câțiva clienți fideli. Un profesor căuta elevi pentru preparat, părintele îi plasa găinile din pomeni să le vîndă, un pescar îl ruga de niște cârlige suedeze. Cea mai serioasă legătură de afaceri era, deocamdată ,șeful restaurantului Miniș din București, pe care îl cunoscuse tot datorită Marianeii. Acstuia îi plăcea vinul de la țară. Și nu numai lui. Avea la rîndul său alți băutori pricepuți. Pentru început era de ajuns. În seara asta, fiind sâmbătă, trebuia să facă rost de două bidoane de doăzeci de litri de tămâioasă de

Bulboaca. Afacere sigură, cu un câștig de zece lei pe litru. Și nu era niciun risc. Vinul îl avea de la gazda lui. Îi trebuia numai o mașină să-l ducă. I-o dădu șeful de restaurant. Problema mai mare erau bidoanele, la mare căutare. Cunoscător în ale vinului rafinat, șeful restaurantului nu era de acord cu transportul vinului în ambalaj de plastic, dar nu avea ce face. Transportul în bidoane de sticlă era riscant pe drumurile prost asfaltate, cu atât mai mult pe drumurile de la țară. Pretindea măcar ca bidoanele să fie noi, ceea ce diminua din câștig, dar tot rămânea ceva. Șoferul, ca un mare pișicher ce era, se „lipea” și el de câțiva litri la prețul cerut de Lazăr. Plus că era specialist în spălatul bidoanelor cu frunze de urzică opărite, clătite îndelung apoi, de păreau noi de fiecare dată. Prețul nu se comenta. Vinul era natural și asta era cel mai important lucru. Înainte de a pleca împreună cu marfa, Lazăr o mai sună odată pe Mariana, ca să se vadă la Miniș. Nu-l lăsa niciodată singur pe șofer cu vinul știut fiind faptul că, mai bine decât hoțul, nimeni nu se pricepe la hoții.

Apoi noaptea, urma să rămână la ea. După ce-și luă banii pe vin, se așeză la masă în așteptarea femeii. Încântat de gustul vinului, șeful de restaurant îi oferi în plus o masă pentru el și prietena lui. Când apărură, Mariana era toată numai zâmbet. Puținul timp de când nu se mai văzuseră, nu i-a adus vreo schimbare. Aceeași ochi rimelați, aceleași buze cărnoase, date cu un roșu carmin, o făceau ispititoare. Se sărutară cu patimă.

– Hai, povestește-mi! îl îndemnă ea.

– Ce să-ți spun? Tund și bierbăresc în draci! zise Lazăr urmărind cu poftă cum doi chelneri veneau cu tot felul de bucate, pregătite pentru masa lor. Cu dichis aranjate, ca să pară mai multe, nu erau de fapt cine știe ce. Câteva felii de telemea, bucățele de roșii, ridichi, însoțeau o friptură de porc subțire. Fiecare cu meseria lui, își spuse Lazăr în gând, hotărât să prindă cât mai mult din tot ce era afacere.

Au plecat fără să se sature. Când au intrat pe holul blocului, Mariana îi zise veselă:

– Urcăm cu liftul! A fost reparat.

– Lazăr o urmă ca un câine flămând în apartamentul ce avea patul gata pregătit pentru întâlnire. Târziu, după ce-și ostoiră simțurile, se lăsară pradă somnului. Dimineața, aburii cafelei se răspândiseră în dormitor. Lazăr se ridică și intră așa gol în bucătărie. Îmbrăcată sumar, Mariana tocmai umpluse ceștile.

– Aș vrea să fiu mereu cu tine! îi spuse Lazăr așezându-se pe un taburet și trăgând-o pe Mariana pe genunchii lui.

– Ce, te-ai săturat deja să fii frizer la Bulboaca? Nu ai pe cine bărbieri? îl tachină ea, ridicându-se să aducă pe o farfurioară câteva felii de salam de Sibiu și de cașcaval.

– Bă, da bine o mai duci! nu se putu abține Lazăr.

– Păi, ce crezi? Uite, vezi, eu sunt doar coafeză, dar ce mănânc eu și ce lucruri am, nu ar fi putut să aibă profesoara noastră!

– Așa de mari sunt bacșișurile?!

– Nu numai ele! Avem și alte posibilități. Totul e să te orientezi. Un loc bun, clientelă aleasă și ai tot ce-ți dorești!

– Dacă zici tu! spuse Lazăr molfăind alene bunătațile din farfurie.

Mariana îl privea surâzând. Se săturase de bucureștenii șmecheri și lacomi. Lazăr nu părea să fie ca ei. Își păstrase încă prospețimea și nevinovăția adolescenței, cu toate necazurile prin care trecuse. Avea de gând chiar să-l prezinte și părinților din Bulboaca natală, ca posibil viitor ginere. De aceea, a doua zi, când el se urcase în autobuz, ea se urcă și se așeză pe scaunul alăturat. Nu-i spusese că și-a luat liber, special ca să-i facă o surpriză.

– Păi, ce faci? o întrebă el.

– Merg cu tine!

– Așa tam- nisam?

– Exact așa!

Seara aceea se duseră la film, la Căminul Cultural, după care se pierdură în porumbiștea din spate. Nu se cădea să meargă la gazdă pentru ce aveau de gând după săruturile pătimașe din sala de cinematograf aproape goală, iar la părinți nici atâta. Pământul moale de la ultimul mușuroit, nu-i stânjeni prea tare. De fapt în

dezlănțuirea aceea nebună când până și vârful porumbului din apropiere se agita ca în furtună, pământul nu mai avea nicio importanță. Polenul din spice coborî peste trupuri ca o binecuvântare. Miezul nopții îi prinse îmbrățișați și mulțumiți .

Rătăciră apoi, ca niște fugari, pe ulițele satului.

– Uite vezi, acolo este casa alor mei, îi arătă ea împungând noaptea cu degetul.

– Și nu intrăm?, o ispiti Lazăr.

– Așa pe nepregătite? Ce să le spunem?

– Le spunem că suntem împreună și că avem gânduri serioase! o încurajă el mângâind-o cu blândețe.

Fără nicio altă vorbă, Mariana trase de ivărul porții, deschizând-o. Îi cunoștea rosturile încă din copilărie. Și de atunci, nu se schimbase mare lucru. La geamul luminat, perdele erau nemișcate. Ea se urcă pe prispa ceardacului. Ciocăni cu degetul.

– Cine-i acolo? se auzi un glas de bărbat cătrănit.

– Eu sunt, Mariana! zise ea cu glas temător.

Ușa de la intrare se deschise, lăsând să se arate tatăl, în pridvorul tapisat cu scoarțe populare.

– Intră fata tatii! rosti el, scrutând noaptea ca să-i vadă chipul.

– Nu sunt singură!

– Dar cu cine?

– Cu Lazăr, cu băiatul pe care l-ai cunoscut.

– Ești nebună? După ce că a făcut pușcărie cum a făcut, acum vii cu el?

– Am iertat-o domnule! bâigui Lazăr cu amărăciune în glas.

– Hai băi tată, mă ții aici în pragul ușii ca pe o străină? zise Mariana pășind hotărâtă în odaia de curat, cum se zicea prin părțile locului la sufrageria unde se primeau vizitatorii.

Lazăr o urmă.

– Dar mama unde-i? întrebă ea așezându-se pe un scaun.

– A fugit de la mine! A plecat cu unul mai tânăr! spuse el lăsându-se sleit pe un colț de canapea.

– Atunci, n-avem ce mânca!, conchise Mariana.

– Ba am niște fasole prăjită!

– De fapt nu ne este foame, am venit să-l cunoști pe băiat, să ne odihnim nițel, că mâine plecăm la București.

Bătrânul nu spuse nimic. Îi lăsă să se retragă în camera unde copila își petrecuse atâția ani de viață. Le ură noapte bună și se întinse pe canapeaua învelită cu o scoarță aspră. Ar fi vrut să dea drumul la televizor, dar emisiunea se terminase de la ora douăzeci și două. Porni aparatul de radio. Un cântec popular învălui pereții încăperii, dezvelind amintiri sub care îl cuprinse somnul.

* * *

Într-una din zile, în timp ce-l clăbucea pe profesorul de sport, un fost sportiv de duzină dar umblat prin cantonamente, se trezi întrebat:

– Băiatu', n-ai niște pastă de ras mai acătării?

– De asta ne dă! zise el sec. Toți avem la fel!

– Păcat. Altădată nu mai vin la tine. Obrazul subțire cu cheltuieli se ține. Măcar d-alea ungurești, Kaola, și tot e ceva. Cu Mirajul strici obrazul!

Era clar faptul că nu va primi nici un bacșiș.

– Pentru ce să-ți dau? îi zise la sfârșit. Mi-ai dat cu substanțe din barem, îți plătesc la tarif. Vrei mai mult fără să te străduiești nici un pic? îi zise clientul, văzându-i mirarea.

„Gata, plec la Timișoara, la Oradea, la Caransebeș și nu mă las până nu aduc ce-mi trebuie”, își zise Lazăr în gând, străluminat de această idee. Zis și făcut. În următoarea săptămână de lucru își luă liber și plecă la Timișoara. Mariana îi dădu și ea ceva bani. Avea nevoie de produse pentru coafură, mai ales de vopsele de păr și soluții pentru permanent.

Drumul cu trenul îl făcuse la vagonul de dormit. Își respecta prea mult pretențiile, pentru a se lipsi de plăcerea lor.

La Timișoara, întrebă și află că talciocul se făcea pretutindeni. De la gară până la hotelul din centrul orașului, de aici și până la locul special amenajat, prin parcuri, restaurante, cofetării, prin tot orașul și împrejurimile lui.

Un tramvai hârbuit îl plimbă pe un traseu șerpuit până în fața madonei de piatră pe jumătate dezgolită, cu tot felul de săgeți înfipte în trup, despre care nici un localnic nu știa ce reprezintă. Coborî. Era centrul orașului. Trotuarul, mărginit cu balustrade de fier abia de-ți permitea să te streкори pe lângă zidurile leproase. Acoperișurile, drepte și largi, ca ale grajdurilor moldovenești, din ardezie, păreau să apese umerii trecătorilor.

Se trezi urmând mulțimea ce se îndrepta spre un loc numit „Ocica”, sau cam așa ceva. Acolo se găseau lucrurile pentru care venise.

În spatele unei împrejmuiți de beton, mulțimea trecea peste un prundiș bolovănos într-o înghesuială de nedescris, prin fața produselor, care mai de care mai ciudate. Monede vechi, tapet lavabil, adidași costând

cât salariul unei femei de serviciu, șampoane, ceasuri electronice, gumă de mestecat, țigări, dulciuri, baterii, ciorapi de bumbac, chiloți de damă imprimați, cafea, ochelari, dresuri cu model, reviste, cărți, pendule, piese auto, piese pentru instalații sanitare, pantofi de import, acadele, lapte praf, inka, brățări, aur, jucării etc.

Undeva, dintr-o baracă situată chiar la intrare, se auzeau strigăte de durere. Mulțimea trecea fără să spună cu cuvânt, grăbindu-se, cât permitea înghesuiala, să dispară mai repede din zonă. Lazăr se lipi de perete. Nu-i era frică. Strigătele alternau cu bufnituri și cu gemete pline de rugăminți.

Până la urmă, înțelese despre ce era vorba. Erau hoți mărunți, ce trebuiau să devină și ei oameni de tip nou. De aceea se auzeau dinăuntru gheretei de pază, tot felul de icnete, provocate de loviturile milițienilor desemnați să-i aducă pe calea cea bună.

Lazăr călcă prin bolovăniș cu greutate. Ziarele și cârpele întinse direct pe pământ, îl indispuneau. Nu luă nimic.

Prețurile erau peste calculele sale. Părăsi talciocul dezamăgit și-nfuriat. În troleibuz, în înghesuiala ce ducea spre locul tuturor „*posibilităților*”, găsi un localnic, ce-i îndrumă pașii tot spre centrul orașului, unde opreau autocarele sârbilor, veniți anume pentru a vinde produse care erau adevărate minuni pentru cei care nu văzuseră niciodată săpunuri, parfumuri, creme și câte alte produse mai de calitate decât săpunul autohton, care nici măcar nu făcea clăbuc.

Coborî în fața aceleiași madone din piatră, care deruta trecătorii cu mulțimea săgeților înfipite în trup.

Ferindu-se de tencuiala umflată de ploi, în pericol să se desprindă la orice pas, Lazăr se strecură de-a lungul curbelor sinuoase de tramvai, spre clădirea catedralei, ce era de fapt biserica ortodoxă a bănățenilor. Nu semăna cu nicio biserică din alte locuri. Parcurile ce străjuiau Bega, de-o parte și de alta, răcoreau fierbințeala orașului încins de soarele nemilos de amiază. Apa secase mult, iar albia își arăta fundul năclăit de scurgeri și

gunoaie, dizgrațios, ca o femeie bătrână dezgolită în fața tuturor.

Bău o bere caldă, într-un așa-zis restaurant, instalat pe un vapor cu etaj, chiar pe malul apei. Apoi, se îndreptă spre piața orașului.

Pe stradă, șiruri lungi de țigani cu ceasuri electronice, îl întrebau din priviri. Țigăncile cu țigări și baterii de ceas, cu gumă și cafea, se roteau înfoindu-și fustele viu colorate, îmbiind eventualii cumpărători. Și totul, la preț dublu, față de cursul normal al dinarului.

Ajunse în piață chiar în momentul sosirii a două autocare, ce fură înconjurate imediat de cei ce cunoșteau regula jocului. Prin geamul deschis, o sârboaică grasă, scoase o pereche de blugi, de care începuse a trage cu disperare înapoi, ca s-o salveze din ghearele unui țigan, scoțând înacelași timp țipete ascuțite. Țiganul spătos, trăgea și el cu smucituri, sperând și reușind până la urmă, să-i smulgă și să fugă.

Lazăr se îndrepta spre autocar. Se văzu depășit de câțiva milițieni călări, făcându-și

drum cu bastoanele, spre a elibera locul și a înlesni, complice, coborârea celor aflați în pericol de a fi furați.

Se lăsă păgubaș, hotărându-se să intre într-o frizerie, la un confrate de la care să se informeze ce și cum. Obținu nu numai informații, cumpără chiar aproape tot ce-și dorise.

Bucuros, intră într-o rotiserie, așteptându-se să găsească un pui rumenit, crocant, așa cum găseau cândva în capitală.

Când colo, aveau fripturi la grătar. Se bucură oricum. Înfulcă grăbit să prindă trenul, plăti și ajunse la gară în ultimul moment. Sacoșele burdușite îi îngreunau mult mersul. Intră în compartiment gâfâind. În mersul legănat al trenului se liniști, depărtându-se de vacarmul prin care tocma trecuse. Ajuns la București se gândi că-i va face o surpriză Marianeii, prin venirea sa neanunțată.

– Ai venit, iubițel? îl întâmpină aceasta, căscând plictisită, îmbrăcată într-un capot, ce încerca să imite mătasea japoneză. Florile mari și rare, de măr, se amestecau într-o dezordine studiată cu crenguțe pe care

mijeau frunze verzi.. Dacă materialul ar fi fost croit ca un un chimono, ar fi fost cu adevărat o reușită, dar așa, un capot...

– Am venit! zise el, trântind sau mai bine zis dând drumul sacoșelor burdușite.

– Cum a mers?

– Eu zic bine!

– Mi-ai adus ce ți-am spus?

– Păi...

Nerăbdătoare, femeia se repezi la sacoșe, scoțând exclamații de satisfacție în fața fiecărui obiect scos și privit în depărtarea pe care i-o permitea brațul întins. Lazăr o privea obosit, neîmpărtășindu-i extazul. Se așteptase la altfel de primire. Mângâieri, tandrețuri, le voia pentru el, nu pentru obiectele aduse, ce puteau să mai aștepte. Drumul lung, înghesuiri și noaptea nedormită îl făceau să caște manifestându-și deschis dorința de a se odihni. Somnul profund îl cuprinse instantaneu.

Se treziră târziu, mai întâi ea, apoi el. Înfulcară ceva în grabă, după care se sfătuiră cum să le vândă și cui.

Își opriră ceea ce crezură că putea să le fie de folos pentru clienți, iar restul se hotărâră să-l dea la niște țigani recunoscuți ca mari afaceriști ai Lipscanilor. Era mai puțin riscant și banii îi luau grămadă, fără a expune privirilor eventuali cumpărători stradali. Așa și făcură. Câteva zile după aceea, aveau toți banii. Suma era peste așteptări. Iar concluzia, veni de la sine. Merita să repete riscul, mai ales de când grupuri mari de polonezi își începuseră deplasarea prin țară, aducând și ei tot felul de produse, care se vindeau chiar și pe marginea șloselelor. Iar dacă le luai toată marfa, ceea ce le convenea și lor, decât să tot vândă la bucată, din loc în loc, ieșeau sigur în câștig.

Lazăr nu se mai întoarse la Bulboaca. A trimis vorbă prin șoferul care se ducea după vin, că nu mai vine la lucru. Puteau așadar să caute pe altcineva în locul lui. Gustul banului câștigat ușor era mai dulce. Plus că avea de la natură simțul afacerilor. Strânsese ceva bani, cât să-și plătească un scaun liber de frizer în București. Nu că ar fi avut nevoie neapărat, dar condiția lui de fost pușcăriaș îl obliga la o

viață ordonată. Toată lumea era obligată să lucreze undeva. Orice persoană se putea trezi „săltată” pentru vagabondaj. Cu atât mai mult era în pericol un proaspăt grațiat. Relațiile Marianei plus bani suficienți, au rezolvat curând problema. Mai greu a fost să-l convingă pe șeful Cooperativei din Bulboaca să-i dea un document prin care să dovedească faptul că a lucrat acolo o vreme. Supărat, acesta s-a lăsat mai greu convins, dar banul era un argument convingător de cele mai multe ori.

* * *

Cu produsele bune pe care le foloseau, dar și cu alte mărfuri vândute doar persoanelor care se dovediseră de încredere, clienții începuseră să-și caute rând la Mariana, dar și la el. O pomadă deosebită, un permanent mai fistichiu și mai ales aromele cosmeticelor ametišeră clientela, atrăgând-o. Un aranjament cu „băieții” din Timișoara ușurase mult tranzacțiile, înlocuind depla-

sărilor obositoare, cu pachete trimise prin poștă. Primeau tot ce le era trebuință.

Într-una din zile, Lazăr veni acasă numai zâmbet.

– Stimată doamnă, în această seară sunteți invitată la concert!

– Care concert, ce concert?

– Un concert de Ceaikovschi!

– Fii serios, iubițel, ce avem noi cu ăștia, cu concertele, de unde și până unde?

– Draga mea, asta-i situația. Biletele le-am primit, iar un asemenea prilej poate să ne aducă noi relații folositoare!

– Cine te-a invitat?

– Garderobiera!

– Păi ce, la tine vin și femeii?

– Nu. La frizerie l-am tuns azi pe unul, ce-a zis că e garderobieră!

– Garderobier, nu garderobieră!

– Mă rog, tot un drac. Mergi?

– Păi, cu ce? N-am rochie și alte marafeturi din astea! încercă ea să se eschiveze.

– Așa i-am zis și eu, dar mi-a spus acela că putem veni și în blugi. Se poartă, e la modă! Nu mai e acum vremea ținutelor pre-

tentioase inventate de chiaburi sclifosiți. Clasa muncitoare se culturalizează azi, după posibilități.

– Atunci mergem, iubițel! consimți ea.

Ajunseră destul de târziu. Garderobierul îi aștepta. Îi zări și le ieși în întâmpinare. Îi însoți în sala cufundată în întuneric. Acordurile Concertului Numărul Unu Pentru Pian și Orchestră erau prezentate în sala cam pe jumătate plină. Se așezară la întâmplare, dibuind mai mult locurile.

– Putem merge la video mai încolo? zise Mariana după un timp.

– Nu te-ai săturat? îi răspunse Lazăr plictisit dar, dându-i dreptate în sinea lui. Nu-i plăcea muzica de acest gen și nu-i înțelegea pe cei care o ascultau cu religiozitate, ba chiar cu transfigurare.

Cineva ceru printr-un sâsâit energic întreruperea convorbirii. Ezitând, tăcură. În pauză ieșiră în foaierea filarmonicii, căutându-l din priviri pe garderobier.

– Ei, v-a plăcut?

– Așa și așa! zise Lazăr, diplomatic.

– Dar maestrul?

– Care maestru? îl întrebă Mariana.

– Maestrul pianist. Ați văzut ce tușeu grozav are? Haideți să vă prezint!

Plecară însoțiți de vlăjgan până-n holul ce ducea spre culisele teatrului. În vreme ce Mariana zâmbea ușor, ca pentru sine: „Auzi, tușeu! De unde naiba mai scornesc și ăștia asemenea bazaconii, nu-mi pot închipui”.

Fură introduși într-o cabină plină de oglinzi și de tot felul de lucruri ciudate. Așezat în fața unei oglinzi ce se întindea de-a lungul peretelui, pianistul își pudra, mai mult din obișnuință, obrajii nădușiți de efort.

– Bună seara! spuseră ei, aproape într-un glas.

– Maestre, dați-mi voie să vă prezint pe doi dintre adoratorii dumneavoastră! își începu garderobierul pledoaria. Pianistul se ridică și le întinse o mână cu degete lungi, osoase, pe care apoi începu să și le maseze ușor, de parcă s-ar fi pregătit să le introducă în niște mănuși prea strâmte.

– Încântat! spuse el. Cum v-a plăcut?

– Știți noi..., începu Mariana să se bâlbâie.

– Nespus de mult. Aveți un tușeu remarcabil! interveni Lazăr, presimțind că aceasta se pregătea să dea drumul la niște sincerități nepotrivate.

– Serios? zise pianistul, sculându-se abia acum de pe scaun, așteptând să-i fie măgulită în continuare vanitatea.

– Dumnealui este cetățeanul de la care am luat ultima dată deodorantul Impuls! se grăbi să intervină garderobierul în ajutorul lor.

– Ah, da? se lămuri ușor dezamăgit pianistul. Mai aveți ceva în acest sens? întrebă el cu o indiferență nedisimulată în glas.

– Pentru dumneavoastră, oricând și cu multă plăcere, mai ales că aștept să-mi sosească un pachet de la amicii mei.

Fața pianistului se destinse într-un zâmbet larg. Și cum pauza se terminase, își strânseră mâinile călduros, îndreptându-se fiecare la locul său.

După concert, impresiile personale despre concert muzicii erau mai clare .

– Știi, am răs când garderobierul acela al tău a pomenit de tușeu! zise ea zâmbind.

– De ce?

– Știi tu! își continuă ea pe un ton misterios jocul.

– Ce anume să știi?, nu-și ascunse el mirarea.

– Hai, n-o mai fă pe niznaiul!

– Habar n-am la ce te referi!

– Chiar nu știi ce-i acela un tușeu?

– Depinde de care! zise el în sfârșit, dumerit.

– Păi, vezi, iubițel? se alintă ea, ca o cunoscătoare în domeniu.

O vreme nu-și mai spuseră nimic. Mergeau alături în tăcere. El cu mâinile cufundate în buzunarele blugilor, ea cu o mână petrecută după șalele lui, iar cu cealaltă în buzunarul strâmt al pantalonilor strânși pe trupul durdului. Ajunși acasă, se culcară. Concertul îi obosise mai mult decât o zi plină de muncă. Dar n-aveau încotro, doreau cu ardoare să se integreze în „lumea bună”, să-și piardă acolo urmele de țărani și de cenu, de mărunți bișnițari.

* * *

Când colbul se liniști, barmanul desluși la poarta bufetului o „Dacia 1300” cu număr de București. „Cin’să fie? se întrebă el îngrijorat. Mașinile îl inspirau o teamă instinctivă. Ori veneau să ia câte ceva, ori veneau în control, și tot lua ceva. Goale nu plecau niciodată. Dar, de data asta, făcu ochii mari. Din mașină cobora Lazăr. „Măi să fie, o fi ajuns și ăsta mare. Dar așa repede?” se miră el gândind. Lazăr coborî într-adevăr din mașină, vesel, bine dispus, salutând pe cei câțiva consumatori de bere la sticlă, așezați pe marginea șanțului. Îl cunoștea și-l cunoșteau.

– Bună seara, gospodarilor!

– Noroc, Lazăre!

– Ți-ai adus aminte de noi?

– Așa repede? Așa repede?

Întrebările mucalite căutau, iscodeau, vroiau să afle, să știe.

– D-apăi cum? Nu suntem noi tovarăși?
le zise el intrând în sala pardosită cu

scânduri de brad, subțiate de vreme și de frecat cu bradolină.

– Da bă, suntem oameni noi, așa s-a zis la televizor.

– Ai, băi, că ți se fâlfâie ție de treaba asta! zise unul dintre țărani, cunoscut ca turnător.

Lazăr n-avea de unde să știe așa ceva. Îi lăsă și se îndreptă tăcut spre ușa bufetului.

Barmanul îi ieși în întâmpinare bucuros. Bucuros era întotdeauna când se întorcea vreunul din cei plecați în alte locuri. Știa că întoarcerea se lăsa cu chef. Dar Lazăr abia plecase. Nu prea înțelegea rostul acestei întoarceri așa rapidă.

– Hai noroc, jupâne! zise el, întinzându-i mâna.

– Bine-ai venit! îi strânse mâna gestionarul, zâmbindu-i cu profesionalismul binecunoscut. Gata, gata? îl întrebă el, într-o doară.

– Ce, gata jupâne? Am venit doar pe fugă!

– Cum așa?, se posomorî cârciumarul.

– Apoi așa. Am venit c-o treabă și am trecut și pe la mata c-o alta.

– Care anume?

- Hai să-ți spun! îl îndemnă el, trecând dincolo de teigheaua înnegrită de timp.

Barmanul îl urmă curios în magazia unde-și ținea mărfurile. Apoi, când află pentru ce anume venise, bucuria îi inundă din nou trupul. Una era să ai un cavou la Bulboaca și alta la București.

– Om te fac! îi zise, în culmea fericirii fiind.

– Mai vedem noi!, îi zise Lazăr, strângându-i mâna cu căldură la despărțire.

Câteva zile după aceea, tranzacția se făcu fără probleme.

Din mijlocire, Lazăr se alese cu zece mii de lei. Din când în când, refugiat în patul Marianeii, gândurile îl frământau. Cum să-și înmulțească suma? Ce să facă? Avea o frică instinctivă de încurcături, dar goana după avere era ca o plimbare pe schiuri la viteze din ce în ce mai mari.

Banii pentru radiocasetofon îi scoase ușor dintr-o afacere cu miez de nucă. Prin

Bulboaca, nucii răsăriseră cu mult înainte ca alunele să înlocuiască miezul de nucă sărat. I-a fost ușor să promită un preț bun sătenilor și nucile au fost adunate, de la copii, până la bătrânii satului. Ba, vestea se auzise și în alte sate învecinate, mai repede decât s-ar fi așteptat. Până să prindă de veste șeful de post, tot ce se putuse aduna, fusese adunat și transportat. Restaurantele capitalei aveau pentru o bună parte a lunilor de toamnă nucile necesare.

Se cerea acum, în șoaptă, miez de nucă, indiferent de preț. Iar Lazăr câștigase de trei ori mai mult decât investise. Când șeful de post l-a întâlnit prin Bulboaca, nu s-a putut abține să nu-l oprească și să-l întrebe:

– Aud că faci comerț cu miez de nucă?

– Și nu-i voie?

– Ba da, dar trebuie să ai aprobarea tovarășilor de la...

– Tovarășe plutonier, sunteți din satul nostru?

– Nu!

– Da' de unde?

– Din Oltenia. Dar, de ce mă întrebi? spuse el iritat.

– Și, dacă cei din satul dumneavoastră vă roagă să le duceți ceva de pe la noi, nu le duceți?

– Ba da! confirmă încurcat plutonierul.

– Și le dați de pomană?, nu se lăsă Lazăr.

– Ascultă, tinere, nu mă întreba tu pe mine. Eu pun întrebări în satul ăsta!

– Oho! Atunci, hai să intrăm, să le pui mai bine. Nu-i bine că stăm în arșița drumului! propuse Lazăr, ajuns în fața birtului sătesc. Plutonierului îi plăcea adesea să se oprească și să se răcorească.

– Șampanie și covrigi! aruncă în treacăt comanda Lazăr.

– Imediat, don'Lazăr! se auzi din spațele tejghelei, glasul cârciumarului.

Plutonierul se așeză la una din mese. Mirosul covrigilor, al gogoșilor cu brânză sau fără brânză, atrăgea gloata de școlari din vecinătate, ca muștele. În Bulboaca, până atunci nu fusese așa ceva. Întreprinzătorul cârciumar avusese numai de câștigat din

afacerile sale. Faptul că legea nu-i mai permitea să fie mandatar, nu era pentru el nicio piedică. Important era, după părerea lui, să nu bată la ochi. Să nu stârnească invidia vecinilor, gata oricând de anonime. Iar o anonimă, cu greu putea s-o rezolve. De aceea, față de șeful de post, manifesta o grijă deosebită. Covrigii erau cam puțini, pentru acesta. Puse mai întâi cele cerute, împreună cu pahare speciale pentru „obrazuri subțiri”, iar covrigii nu-i aduse înșirați pe sârmă subțire, ușor ruginită și nici pe sfoară cu care se-nbalotau de obicei paiele, ci pe un platou de faianță, tot din zestrea familiei. În taină, femeia puse de mămăliguță, ce împreună cu un pui cu mujdei erau bine venite. Curând, masa deveni neîncăpătoare. Șampania de Panciu, din stocul strategic, făcea minuni.

– Să-l întreb și pe jupân Stamate! zise plutonierul într-un târziu, îndoindu-și cu greutate trupul voluminos spre teigheaua în spatele căreia barmanul, numit cârciumarul de toată lumea, turna ultimele țuici.

– La ordin! spuse acesta îndreptându-se umil, cu pași mărunți și umerii plecați spre masa lor.

– Ia spune dumneata ca om cu experiență, ca un cârciumar cinstit, dacă ți se pare normal ca un om să cumpere toate nucile din Bulboaca?

– Păi, depinde, dom'șef! spuse el, ezitând. Știa că el însuși vânduse cu bani buni lui Lazăr, marfa cu pricina. Dacă omului îi trebuie, cumpără!

– Dar așa de mult?, nu se lăsă plutonierul.

– A venit vreo reclamație? se interesă Stamate cu îngrijorare.

– Nu, jupâne. Încă nu, dar precauțiaaa...! lungi el ultima silabă, agitându-și vesel arătătorul.

– Este mama înțelepciunii! completă Lazăr râzând.

– Râzi tu, băiete, râzi, dar e spusă de pe vremea când noi nici nu visam că vom exista! zise plutonierul râzând.

– Asta așa-i, consimți cârciumarul, cu fața lățită de un zâmbet silit, slugarnic.

– Atunci să bem în cinstea lor! zise Lazăr cu obrăznicie, ridicând paharul la înălțimea umărului, ciocnindu-l în treacăt de cel umplut proaspăt al șefului de post.

Acesta nu-i sesiză ironia. Își săltă la rându-i paharul și-l deșertă pur și simplu în gura larg deschisă. Buzele trandafirii, cerul gurii și dinții sănătoși primeau cu plăcere ofranda.

Trupul îndesat se mișca cu greutate. Plutonierul prefera să deschidă gura cât mai mult cu puțință, golind conținutul paharelor, fără a-și apleca prea mult capul pe spate.

Lazăr îl urmărea, minunându-se cum de putea un om să toarne pe gât șampania acidulată, ca pe apă chioară .

– Ești un băiat de ispravă, dragule, dar cu legea nu trebuie să te joci. Nu, nu, nu trebuie.

– Cine se joacă? Eu pur și simplu încerc să supraviețuiesc, așa cum fac mulți alții .Mă adaptez. Vreau să fiu un tovarăș de nădejde. Martor mi-e Cel de Sus și domnu' Stamate, zeflemisi Lazăr.

– Da, don’șef! Îl susțin. Îl știu de mic, de pe vremea când nu erați dumneavoastră p-aici, minți cârciumarul cu nonșalanță. E băiat de ispravă ! Și mai ales de cuvânt! rosti dintr-o suflare.

– Atunci, să bem! îndemnă de data asta plutonierul, golind fără să mai ciocnească, paharul cu șampanie.

Un râgâit zgomotos, urmat de o plescăitură a buzelor, precedară gestul ștergerii gurii unsuroase, cu mâneca vestonului.

– În cinstea omului nou ! ținu plutonierul să adauge.

Se înserase. Mușteriii se retraseră unul câte unul. Numai la masa lor, cheful continua.

Alte sticle de șampanie, altă friptură, la care se asocia, din inimă și din interes, și Stamate. Târziu de tot, plutonierul plecă clătînându-se. Lazăr îl însoțea, de parcă s-ar fi împăcat frățește, se sprijiniră reciproc de-a lungul drumului, sub razele lunii strălucitoare. Cum se făcuse destul de târziu, căută loc de dormit la fosta gazdă. A doua zi plecă la București.

– Mergem la „Văduva veselă”? o întrebă pe Mariana, la puțin timp după experiența cu concertul

– Iar? Nu te-ai săturat? Asta ce e, tot concert de ăla?

– Nu dragă, m-a invitat prietenul meu. Are să-mi dea și niște bani și-apoi mi-a zis că aici e altceva. Mi-a făcut rost de bilete „pe sub mână”. Merge și el, tot cu ceva afaceri. N-am hotărât împreună că ne vom amesteca de acum cu lumea bună? Pentru asta, trebuie să facem și sacrificii, nu?

– Treaba ta. Eu prefer să merg la un restaurant!

– Tocmai. După spectacol, mergem și acolo!

Mariana consimți. Mai mult pentru a-i face plăcere și pentru a-l păstra lângă ea. De la o vreme, simțea că-l pierde. Goana după bani îl făcea tot mai ocupat. Tot mai indiferent. Iar de când își luase mașină, aproape că nu mai discuta cu ea. În nopțile târzii, când se întorcea naiba știe de unde, ea

dormea. Să-i facă scene, morală, era de prisos. Avea bani, relații, era tânăr. Iar o casă, ar fi găsit oriunde.

Ajunseră la timp, cu ajutorul unui taxi.

Garderobierul îi primi cu brațele deschise, teatral:

– Așa, doamnă Lazăr! Ce bine că ați venit! Sper să vă placă. V-am rezervat două locuri la oficialități.

– Vai, dar nu trebuia! spuse Mariana.

Lazăr îi strânse brațul cu putere, oprindu-i excesul de amabilități. Se îndreptară spre lojile oficiale. Locurile erau central.

– Nu înțeleg de ce răcnesc așa, în văzul tuturor, toate tainele! zise Mariana șoptit. Lazăr nu-i răspunse. Îi plăceau trupurile artistelor, mai ales că văduva era cu adevărat veselă. Dezinvoltura cu care-și interpreta rolul îl cucerise, deși nu pricepea nici el mare lucru din toată tevatura de pe scenă.

Mariana îl simți cuprins de poftă și se întristă. Nu mai spuse nimic până la sfârșit. După spectacol, garderobierul le înlesni noi cunoștințe. Lazăr era de-a dreptul încântat. Văduva veselă se dovedise fermecătoare,

cînd au vizitat-o în culise. Îi dăduse destul de repede adresa și-l invitase la ea, clipindu-i cu șiretenie din ochii rimelați, ispititor. Mariana privea totul în tăcere mocnită, așteptând cu nerăbdare întoarcerea acasă.

Pe drum, nu-i vorbi. Atmosfera, plină de forfota nopții, îi înveninase prea mult sufletul. Dar nici el nu era dornic de conversație, cu gândul dus deja la nurii cântăreței.

– Cum ți-a plăcut? îl întrebă ea acasă, în timp ce-și desfăcea fermoarul pantalonilor.

– Maimuțăreli! răspunse el tactic.

– Maimuțăreli spui acum, dar în cabina văduvei, te gudurai ca un purceluș! îi mai zise pe același tot ușor ironic, continuând să-și arunce, bucată cu bucată, hainele.

Când ajunse la sutien, ezită o clipă, apoi slobozi sânii, în fața privirilor uimite de gestul neașteptat. Întărâtat, bărbatul întinse mâinile ca într-o rugă spre corpul dezgolit. Femeia se eschivă. Se retrase brusc spre scaunul unde era atârnat capotul oriental, ascunzându-se în el. Lazăr o privi contrariat. Orgoliul masculin stârnit, nu accepta

asemenea înjosire. Desculț, numai în cămașa de care nu apucase să se dezbrace, se repezi după ea, încercând jocul atât de plăcut, al cuceririi. Doar că pentru ea, jocul se opriase aici.

Lazăr se simți mai aiurea ca niciodată. Trupul lui, gol, părea ridicol în mijlocul încăperii, cu un început de erecție ce nu avea să-i producă decât rușinea refuzului. Se îmbracă cu iuțea căpătată în vremea detenței și ieși pe ușă cătrănit. Nu-i spuse niciun cuvânt, nici de ocară, nici de ce ar avea de gând. Rămasă singură, ea încuie ușa de la intrare și se năpusti spre telefonul de pe măsuța din camera ce ținea loc de sufragerie. Era sigură că nu se va întoarce curând. Lipsise el atâtea nopți fără motiv, acum n-avea nicio grijă.

– A plecat Traiane! rosti la telefon cu o voce în care se simțea și bucurie și răutate. Poți să vii liniștit! În câteva minute ușa se deschise cu zgomot, împinsă de o mână grăbită. Traian intră și se repezi asupra ei ca o furtună. Îl primi fără fandoseli, îl lăsă ca și în alte dăți să-și manifeste fanteziile sexuale.

Își cunoștea rolul. Când motivul pentru care venise s-a consumat, se despărțiră fără multe vorbe. Câțiva bălcești (bancnote de hârtie de o sută de lei) lăsați pe noptieră ca de obicei, o făcură pe Mariana să zâmbească șters, apatic. Numai ea știa cum își întregea veniturile.

* * *

Pe popa Ghervase l-a cunoscut în apartamentul actriței de la operă. Tocmai adusese marfă proaspătă de la Oradea. Dar, ghinion. Actrița nu era în bani.

– Dragule, tocmai am fost în Bulgaria! ținu să-și justifice refuzul actrița. Pentru noi, femeile, păcatul se rezolvă mai ușor acolo. Îți dai seama, un copil, în situația mea, ar fi fost o adevărată catastrofă.

– Și ai făcut un păcat și mai mare! spuse râzând bărbatul obez și roșcovan, ridicându-și pentru o clipă ochii de la masa de joc. Evantaiul cărților răsfirate între degetele durdulii, îl mulțumea suficient ca să glumescă, în loc să urmărească atent gesturile celorlalți jucători.

– Nu-i nimic, părințele! Păcatul meu n-a făcut altul și mai mare. Puteam să-l nasc și să-l educ în situația mea? zise ea, arătând cu degetul spre trupu-i mai mult dezgolit, în timp ce râsul îi întovărășea cuvintele.

– Puteai, de ce să nu poți? continuă Ghervase. L-aș fi învățat toate cele trebuitoare sufletului...

– Dar și trupului, părinte, nu-i așa? îl întrerupse partenerul. Până una alta, plus o mie, continuă bărbatul brunet și uscățiv din apropierea sa, aruncând în mijlocul mesei, zece hârtii de o sută de lei. Doar el mai ținea piept jucătorului în sutană. Ceilalți doi își aruncaseră cărțile, după ce schimbaseră primul rând. Popa se declarase servit.

– Apoi, domnule artist, Dumnezeu să mă ierte, dar nu eu sunt vinovat că mi se ia cuvântul în deșert. Mai întâi, doamna și acuma dumneata. O mie ai dumitale plus zece lei! zise săltându-se încet de pe scaun. Ridicându-și poalele sutanei, scoase un pachet de sute cu banderolă și-l aruncă demonstrativ pe masă, arătând că nu se zgârcește și că este dispus la o adică, să ridice

miza. Se lasă o tăcere stânjenitoare. Uscățivul își scăpină creștetul cu degete nervoase și agitate.

– Dar dânsul cine-i? întrebă arătând spre Lazăr, mai mult ca să tragă de timp.

– Mi-aduce câte ceva din cele necesare întreținerii farmecului și gingășiei feminine!

– Serios? zise brusc interesat preotul.

– Sec! se auzi glasul ușor tremurat al brunetului.

Preotul își privi ironic partenerul.

– Ce ai, părințele? întrebă calm uscățivul.

– Ful! Un ful drăgălaș!

– Ești cam slăbuț, popă! zise bărbatul răsufând ușurat.

– Dar tu?

– Eu am careu!

– De care?

– Decari, părințele, sau de valeți, sau de rigi, tot aia e. Am careu!

– Așa-mi trebuie! Dacă mă ocup cu aducerea oilor rătăcite în turma Domnului în loc să fiu atent, mormăi ciudos Ghervase. Să văd! mai zise el, neâncrezător.

Uscățivul așeză pe masă patru dame, una câte una. De parcă le-ar fi mângâiat, întinzând totodată mâna după „potul” din mijlocul mesei.

Cu o mișcare repezită, popa-l prinse de mână. Etală propriile cărți. O pereche de dame se alăturase la trei ași, făcându-l să pulseze.

– Cum se face, domnule, că în acest pachet de cărți s-au aflat șase dame? S-au înmulțit ca râia. Mama voastră de escroci! zise apoi, punând la rându-i mâna pe bani, încercând să-și salte anteriorul și să-i bage în buzunarul pantalonilor. Dar nu mai avu timp. Bărbatul uscățiv îl pocni pe neașteptate în bărbie, răsturnându-l peste scaunul de pe care abia se ridicase. Banii rămaseră răvășiți pe masă. Deși surprins de lovituri, preotul se ridică iute și-l repezi pe agresor, cu o vigoare neașteptată. Masa se răsturnă. Banii căzuți erau călcați în picioare. Ceilalți doi jucători se repeziră să-i despartă. Lazăr, prostit în ne-mișcare lângă ușă, căuta s-o șteargă. Actrița îl apucase de braț, neslăbindu-i strânsoarea.

– Terminați, terminați odată! strigă ea, cu voce ascutită. Se depărtară. Popa striga în continuare:

– Hoțule, escrocule!

– Mai hoț ești tu, boaită-mpuțită! Furi în numele credinței. Eu fur în numele viciului, la care te-ai făcut părtaș de bună voie. Așa că nu știi care-i mai hoț!

– Tu, hoțule, canalie! zberă preotul, învinețindu-se de furie, încercând să se elibereze din strânsoarea bărbatului.

– Terminați, terminați și ieșiți afară! țipă din nou artista. Vreți să audă vecinii și să cheme miliția?

Bărbații se liniștiră brusc. Își luară fiecare ce le aparținea din banii risipiți pe jos, îndreptându-se spre ieșire.

– Păcat că nu i-am luat banii! zise uscățivul, ieșind primul.

Ceilalți nu se băgară în discuție. Preotul își aranjă sutana, întârziindu-și intenționat plecarea.

– Și, zici că ai ceva de vânzare? îl întrebă el pe Lazăr, înainte de a ieși.

– Dar ce-ți trebuie? Că doar preteasa nu folosește smacuri de astea, credința o ține curată, eu așa știu!

– E tânără și ea, ce să facă! Îi luă parte actrița actrița.

– Sărut mâna zeiței frumuseții, pentru că, singurele ființe cărora trebuie să le închinăm însăși existența noastră, sunt femeile!

– Iar atunci când sunt și actrițe...

– Exact! Întări preotul. Vii, tinere? Îi mai zise, luându-l de braț cu hotărâre.

Lazăr îl urmă uluit, de tot ce văzuse. Îl însoți mai mult din jenă. La ieșire din bloc, Ghervase, care nu-i slobozise brațul, îi spuse:

– Bem ceva la mine acasă! Stau aproape, iar cu mașina ajungem și mai repede.

Lazăr nu-i răspunse, dar își continuă drumul alături de el.

* * *

Cunoscându-l pe Ghervase, Lazăr se pomeni deodată în fața unor probleme la care nu s-ar fi gândit altădată.

Parohia, plină de enoriași evlavioși, prospera. Înmulțindu-se decese, spaima cuprinsese sufletul drept credincioșilor. În casa parohială, daniile prinseră a se aduna de la o zi la alta, cu tot mai multă ușurință. Două congelatoare pline cu de toate și tot atâtea frigidere, asigurau prelatului toate cele trebuincioase, fără nicio trudă deosebită. Apoi veneau la rând cei plini de alte păcate. Femei înșelate în dragoste, bărbați îmbogățiți peste noapte din tot felul de aranjamente, ciupitori de galantar, înavuțiți din aprobări, veneau pe furiș, lăsând în cutia milelor sume importante, din care Ghervase nu se sfia să se înfrupte. Așa se explicau acumulările și, mai ales, risipa în care se lăfăia onorabilul prelat. Un copil la facultate, crescut în confort, mașina, casa dotată cu tot ce-i trebuia unui om dedat plăcerilor vieții, erau tot ce agonisise de-a lungul a mai puțin de zece ani.

Nu-și lăsase barbă din motive erotice. Nu-i plăcea să i se caute buzele printre ghemotoace de păr.

Barbișonul, de fapt o bărbiță țepoasă, dimpotrivă, stârnea extazul, părintele culegând fructele păcatului, când dădeau în pârg și se ofereau de bunăvoie la sfințire.

– Ești încă un novice, dragul meu, îi zise la un moment dat parohul, sorbind cu plăcere din paharul ușor aburit.

Lazăr privi cu jenă la covorul gros în care abia de se zăreau bombeurile pantofilor. Îi era ciudă, dar se consolă cu gândul că era încă tânăr. Mai avea timpul necesar acumulărilor cu care, „părințelul” se fălea atâta.

– Drept să vă spun, părinte, încă nu cunosc viața, zise el cu prefăcută modestie, reușind să roșească, spre satisfacția lui Ghervase.

– Vezi, de aceea te-am luat de acolo! Încă nu ești pregătit. Mai învață, tinere, încă mai poți învăța!

– Așa-i, părinte!, recunosc el, cu aceeași falsă modestie.

– Și, cam cu ce te ocupi dumneata?, începu să se intereseze deodată Ghervase.

– Sunt frizer!

– Frizer? Păi ce, asta-i meserie?

Lazăr tăcea cu ciudă. Îl supăra insolența preotului. Adică ce, a lui era mai bună? Putea să se facă și el preot, dacă ar fi vrut. La urma urmei, era absolvent al liceului de chimie. Fusesse cel mai bun practicant. Că ajunsese pirotehnist la mină... asta era altă poveste a cărei amintire îl indispușe și mai tare. A căzut ca prostul nevinovat și necunoscător în ale vieții. Abia acum vedea cât de ușor se descurcă alții și cum își rezolvă problemele.

– La ce te gândești, tinere? îi curmă popa gândurile.

– Mă gândesc că era mai bine să mă fi făcut preot!

– La dracu, Doamne iartă-mă! Crezi că-mi este ușor? Am morți, care mă scoală noaptea, am două sute de oi la munte și cincizeci de stupi la câmpie, plus patru porci și două vaci la paracliser. Or, asta-i muncă, dragul meu!

Lazăr pufni în răs. Se uită la mâinile lui Ghervase, de parc-ar fi vrut să-i vadă bătăturile.

– Te uiți la mâinile mele, hai? îl derută, prin spiritul său de observație ascuțit, prelatul. Nu-s bătucite de muncă, pentru că eu am bătăături la creier. Fiecare cum l-a lăsat Dumnezeu!, zise desfăcându-și și apropiindu-și brațele, în semn de resemnare.

Lazăr îl privea fără să spună nimic. În mintea lui încolțise invidia. Îl invidia pentru agoniseala lui și îl durea neputința, deopotrivă. Îl durea neputința de a se descurca în acelașii mod cu propriile-i puteri.

– Numai fata să-mi trăiască, să-și termine facultatea și să se mărite cu cine știu eu! conchise prelatul cu fața brusc străluminată de acest gând.

– Păi, la ce-i mai trebuie facultate dacă tot se mărită?! nu-și putu ascunde nedumerirea Lazăr.

– Ehei, tinere! Căsnicia ei va fi grea. Cine știe ce vânător de zestre îi poate suci mintea. E bine să aibă ceva la bază, cum îi place ei să zică, continuă spusele deșertând încă un pocal cu vin. Și-apoi, dacă tot are posibilități, de ce să nu facă și-o facultate?

Ce, banii mei nu merg?, zise Ghervase cu hotărâre.

– E frumoasă? nu-și putuse stăpâni curiozitatea Lazăr.

– Ca o zână, fiule, ca o zână! Îmi seamănă mie, ce mai la deal la vale! Am făcut-o gândind la Sfânta Scriptură. Da, da, nu te mira! Eram la început. Parohie nu primeam, dacă nu mă însuram. Așa scrie la Sfânta Scriptură. Iar de însurat, nu m-aș prea fi grăbit, dacă n-ar fi venit ea pe lume. Îți închipui, câte neplăceri aș fi avut, dacă n-aș fi luat-o pe maică-sa. Deci, înțelegei acuma de ce am zis așa, spuse el, căutând să-l dumirească de-a binelea.

După marfa pe care Lazăr i-o vânduse, după tăcerile lui, intuind și o anumită iscusință în rezolvarea unor probleme, băiatul nu părea de lăsat. Parcă se vedea pe sine, cu ani în urmă, când mintea începuse a-i aduce foloasele cu care azi se lăuda. Iar tânărul, îi părea folositor pentru multe lucruri. Îl puse așadar în legătură cu diverși comercianți de ocazie. Lazăr începu să caute și să vândă lucruri la care altădată nici nu s-

ar fi gândit. Bunăoară, într-o zi, unul dintre anturajul popii, mare pescar ca și Ghervase, îi ceru niște dinamită s-o arunce într-un lac cu malurile mocirloase, unde cu greu puteai pescui. Lazăr îi promise că-i va face rost. Știa el de unde.

* * *

Pe Angelica o cunoscuse câteva săptămâni mai târziu. Blondă, cu părul scurt și trupul strâns în blue-jeans, exuberantă, fiica lui Ghervase îl uluise. Îl amețise, fără niciun efort. Prima întâlnire pe care și-o dăduseră a fost la Athénée Palace. În toaletă de seară, sclipitoare, Angelica se așeză la masă, cu aer de mare cunosătoare. Comandară tot ce li se păru exotic. Nu se opriră nici de la șampania, nelipsită de la masa parveniților, nici de la cafelele și deserturile aduse cu mari eforturi, lista de prețuri nefiind o problemă.

Pe Lazăr îl mirosiseră chelnerii. Numai fata le dăduse mai mult de furcă. Aerul degajat, gesturile firești, naturalețea demon-

strau că fata cunoștea perfect obiceiurile casei și că nu ar fi renunțat la etichetă și protocol. Lazăr, dimpotrivă. Încerca cu efort să-și ascundă stânjeneala. Aroganța, falsitatea îl făceau să nădușească. Băutura îl pleoști înainte de vreme. Cât despre conversație, nici vorbă. Totul se transformă într-un bluf lamentabil. Sub un pretext oarecare, Angela dispăru. Lazăr schiță un gest de lehamite, ca un cunoscător. Chemă un taxi. Capul îi era cât o baniță. Cu greu mai putea judeca.

– Du-mă în Drumul Taberei! Ba nu, în Balta Albă! își zăpăci el taximetrul.

– Domnule, ești sigur? își arată taximetrul nedumerirea.

– Sigur, sigur, vizvi de restaurantul Miniș! zise el tolănindu-se pe bancheta din spate.

Adormi instantaneu. Se trezi când șoferul îl zgudui de umăr.

– Am ajuns domnule!

Plăți și coborî cu mers clătinat de om înecat în băutură. Urcă cu liftul. Când a ajuns în fața ușii, respira scurt și des, de parcă ar fi

urcat pe scări. Se pipăi la buzunarul în care păstrase cheia. Era gol. Își aminti ca prin ceață că i-o restituise. Începu să bată la ușa cu insistență. Ușa se deschise într-un târziu.

– Ai să scoli tot blocul! îi zise Mariana, realizând halul în care se afla fostul ei iubit. Nu se mai străduia să-și ascundă obida. Mai mult, era de-a dreptul deranjată. Nici nu-l întrebă nimic. N-avea pe cine. Lazăr se prăbuși în patul cu așternutul mototolit. Ostentativ, Mariana se prefăcu a avea treabă în baie, așteptând să-l vadă dormind. Când s-a trezit aceasta plecase. Un bilețel așezat lângă o ceașcă de cafea rece îl dumiri. *„Nu știu de ce mă mai deranjezi. Lasă ușa deschisă”*, citi el înainte de a sorbi. Era amară.

* * *

Câteva zile Angela îl purtă din restaurant în restaurant, alegându-le pe cele mai costisitoare. Lazăr plătea fără să clipească. Aștepta răsplata. Relațiile cu Mariana se răciseră. Nici afacerile nu-i mai mergeau. Doar coletele veniră cu regularitate. Mariana,

abia de-l mai suporta la garsonieră. Găsi puterea să i-o spună. Îl zărise pe Calea Victoriei în compania Angelei și se dumiri. De fapt, bănuise mai demult că intervenise o altă femeie și, că de data asta, nu era vorba de aventuri trecătoare. Când totul devenise certitudine, nu mai suportă. I-o spusese cu franchețe. Lazăr nu recunoscuse, deși în jurul lui totul se surpa. Provincialul, sedus de rafinamentul Angliei era de nerecunoscut. Cădea tot mai mult în capcanele ei, sperând prostește că el va fi alesul. Părintele îl privea și se amuza. Își cunoștea copila și știa că n-o putea influența în nici un fel. Intuise că pentru Angela, Lazăr era o toană și atât. Mai avusese astfel de capricii. Singurul lucru neînțeles de Ghervase era condiția socială a lui Lazăr. Victimele Angelei fuseseră până atunci, mai mult din rândul colegilor, niciodată dintre meșteșugari. Nu era îngrijorat, numai contrariat. Își reproșa faptul că el îl adusese în casă. I se păruse neprimejdios, acum regreta. Îi rămăsese numai încrederea în flerul Angelei. Ea intuise perfect starea de spirit a partenerului

ei de petrecere. Îi plăcea să-l umilească. Pentru că umilința era, în accepțiunea ei, distracția favorită. Urmară cadourile. N-o interesa valoarea lor. Le primea și nu le acorda nicio atenție. O făcea fără comentarii, încercând să nu stârnească orgoliul masculin. Acesta se prefăcu o vreme, că nu este deranjat de atitudinea ei. Apoi se temu că nu-i ghicise gândurile și nu-i oferea ce își dorea cu adevărat. Sumele cheltuite crescuseră. După câteva săptămâni, epuiză ultimele rezerve pe o blană de vizon. Înțelepciunea țăranului. Și cumpăraseră blana, cu gândul nemărturisit de a-i frânge împotrivirea.

– „Nu mai înțeleg nimic!”, își zise Lazăr, cu glas tare.

– Ce anume, dragule?, se alintă Angela.

– Nu te bucuri? îi zise, arătând spre blana despachetată, ce păstra căldura trupului ei, după ce o probase.

– Și de ce ar trebui să mă bucur atât de mult? E firesc să faci cadouri unei femei, continuă ea implacabil.

– E firesc? mugi el sălbatic, apucând-o de umeri. Nu îndrăznește să-o insulte și nici să-o bruscheze. Dar indiferența ei devenise insuportabilă. Angela îl privi în ochi, surâzând calm. Calmul ei îl descumpăni. În loc să se înfurie mai tare, își lăsă mâinile să-i lunece de-a lungul trupului, într-un gest de nepuțință. Ea își plimbă mâna prin părul lui, cu un gest șăgalnic și se îndepărtă, râzând ușor.

– Nu fi supărat! Așa sunt eu, așa gândesc eu. Ți-am spus doar...

Da. Îi spusese și n-o crezuse. Nu era vina ei. Era numai vina lui. Numai a lui. Totuși trebuie să facă ceva. Așa, nu se mai putea.

* * *

Cunoștea casa părintelui Ghervase ca pe buzunarele proprii. Se furișase până la fereastra ei. Se culcase? Nu știa. Întunericul îl făcea să se simtă în siguranță. Tăie geamul cu diamantul. Desfăcu forăibărul fără greutate. Introduse capul, apoi umerii, cu ușurință. Se ridică prin forța brațelor și-și trecu tot corpul

în camera ei. Căzu cu zgomot ușor, pe parchetul lustruit, care scârțâise sub greutatea sa. Se opri. Respirația întretăiată îl putea da de gol. Zgomotul putea s-o trezească. Se înșela. Angela nu era acasă. Descoperi patul gol. Trecu, fără șovăire, la treabă. Scotoci în voie prin toate sertarele. Goli șifonierul de blănuri, scoase bijuteriile și tot ce i se păru de valoare. Le îndesă în sacul uriaș cu care venise. Nu mai putuse suporta și se hotărî să se răzbune. Așteptarea lui, răbdarea lui, se dovediseră zadarnice. Îl insultase în public. Fuseseră împreună la Athénée Palace. Toată seara dansase cu niște indivizi dubioși, veniți parcă anume. Când Lazăr îi ceruse același lucru, a fost refuzat cu ostentație. N-o părăsise, dar se jurase să n-o ierte. Scoase sacul și-l cără până la Mariana, pe care n-o prevenise, sperând să nu fie acasă. Era. Îl privi contrariată. Nu-l credea în stare să fure. Iar valoarea obiectelor o speriasse. Îi spuse pe nerăsuflăte toată povestea, până nu-i pieria curajul.

– Ce mai cauți? De ce mă deranjezi? Ce crezi că am ajuns tăinuitoria ta?

Lazăr nu-i răspunse imediat.

– Crezi ce vrei! M-am încurcat cu una mai rea decât tine! N-ai decât să mă reclami! Ai mai făcut-o!

– Fii sigur că am s-o fac! îl amenință ea. Ia-ți boarfele și cară-te!

– Eu mă car dar boarfele rămân la tine în păstrare!

Mariana se ținu de cuvânt și sună la Miliție. Îl ridicaseră în aceeași zi. Zadarnic! Angela recunoscuse la interogatoriu că erau dăruite de el, că se certaseră și le luase înapoi. I-au dat drumul. Hainele au rămas la Miliție. Erau corp delict până se definitiva situația. Apoi puteau să le împartă între ei, sau să facă ce vor. Lazăr ieși buimac din sediul miliției. Fusese odată condamnat. O nouă condamnare n-ar mai fi putut suporta. Șantierul era singurul refugiu la care se putea gândi.

* * *

Când a ajuns pe șantier, Lazăr s-a simțit ca un străin ce colindase cândva prin

niște locuri cunoscute. Oamenii se întorceau de la muncă sau de la sala de mese, pregătiți să se odihnească. În dormitor patul lui încă era gol. Se întinse sub pătură, prefăcându-se cufundat într-un somn adânc. Când ceilalți se întoarseră, nu îndrăzniră să-l deranjeze.

Dimineața năvăli prin geamul ușor aburit. Se treziră morocănoși. Petre chinuit de cine știe ce amintiri, Lazăr de furia revenirii, iar Serafim, cu gândul că până la urmă prietenul lui tot a intrat în vreun bucluc, altfel nu venea înapoi.

– Bună dimineața, hoinarule, îi zise, încercând să nu-l stârnească de la prima oră cu întrebările.

Acesta mormăi ceva, trăgându-și hainele de pe capătul patului.

Plecară fără să-și mai spună un cuvânt. Erau obișnuiți ca în drumul lor spre punctul de lucru s-o întâlnească pe voioasa Petra. N-o văzură. Nici nu se arătă pe la baraca lor. Întoarcerea lui Lazăr nu-i pica acesteia tocmai bine. Trebuia să se gândească la ce era de făcut, mai ales că în ultima vreme se apropiase cam mult de Serafim. Apoi, gîndea

și ea că lazăr nu s-a întors chiar de bunăvoie la mină. Cum îl știa mai iute la mânie, nu voia să-i dea prilej de supărare și nici să-l piseze cu întrebări cărora nici nu prea dorea să le afle răspunsul. Decise să-i lase o vreme să se lămurească între ei. Numai că, pe măsură ce treceau zilele, în loc să-i vadă uniți din nou, așa cum erau când au venit împreună, pareă că nu-și vorbesc de loc, iar atmosfera dintre ei se arăta tot mai tensionată. Într-o după amiază îi ținu calea lui Serafim, la sfârșitul programului, curioasă de ce se întâmplă între ei și de ce a venit Lazăr înapoi. Serafim nu știa nimic, Lazăr nu vorbea cu niciunul. Mai mult chiar, Serafim avea impresia că pe el îl privește cu ură și nu înțelegea de ce. De asta credea el, că nu ar fi bine să-i vadă împreună, șușotind pe ascuns, să nu-l înfurie mai tare. Îi văzu însă, și rămase locului împietrit, ca și cum l-ar fi lovit cineva din senin peste față. Se depărtă, cu pumnii strânși, în direcția barăcilor. Umilit din nou, umilit și aici de cei cu care se legase prieten, nu-i venea să creadă. Orbit de furie, uitase că el a fost cel plecat la trai mai

bun, că ceilalți l-au primit dacă nu cu chiote de bucurie, măcar cu înțelepciunea tăcerii. Da, îl ura pe Serafim, mai ales după ce l-a văzut azi ascunzându-se cu Petra de el și vorbind pe ascuns. „Bârfeau cu siguranță, și pe cine, dacă nu pe mine să mă bârfească?” Mai era și vechea rană pe care o credea uitată, dar care se deschise tocmai acum. Legătura dintre Serafim și Petra îi pica mai rău ca oricând. Nu el fusese alesul, deși se considera mai îndreptățit la prietenia fetei. Iar absența ei de când venise înapoi, îl făcuse să creadă că orice ar fi fost la început între cei doi, se terminase demult. Era gelos pe legătura dintre ei, care dura încă, în timp ce el.... Mergea fără țintă, simțea că ar putea merge până la capătul pământului.

Petra își reveni prima.

– Cred că e cazul să stăm împreună de vorbă, îi spuse lui Serafim care tăcea încurcat. Lucrurile trebuiesc lămurite. Nu-mi place ce se întâmplă. Trec mai târziu pe la voi, la baracă.

– Lazăr nu-i? întrebă mai mult ca să deschidă discuția, căci altfel, era evident că

lipsea din încăpere. Speram să fie totuși cu voi, spuse cu glas sugrumat de îngrijorare.

Serafim se ridică în picioare, oferindu-i scaunul.

– De odihnă-mi arde mie acum?, zise Petra, dând a lehamite din mână și îndreptându-se spre ușă.

Serafim nu spuse nimic. Își plecă doar privirile, mimând vinovăția. Lazăr se purta ciudat. Nu știa nimic din ce l-a făcut să se întoarcă, dar în privința faptelor de aici nu avea dubii. Sperase ca după atâta timp totul să fie uitat.

Petra îl căuta pe Lazăr, știindu-l rănit în mândria lui.

Dădu de el la marginea taberei. Fuma. Privea pierdut, undeva, într-un punct depărtat. Fața îi era stranie și rigidă. Petra se apropie, pe nesimțite.

– Bună seara! zise din spatele lui.

Lazăr tresări. Umerii se mișcă brusc, apoi un nor de fum se lăți deasupra capului, spulberându-se în briza înserării. Nu-i răspunse. Ea se așeză alături, în tăcere. El continua să tacă, trăgând din când în când,

cu sete, din țigară. Când o sfârși, aruncă chiștocul cu un bobârnac.

– Ce vrei? rosti el deodată sec, răutăcios.

Petra lăsă un timp tăcerea între ei.

– Pur și simplu voiam să știu ce faci!
Nu te-am văzut de multă vreme...

– Și-ți era dor, nu-i așa? o ironiză el.

– Nu, dar am considerat că am tăcut prea mult. Nu trebuie...

– Ce nu trebuie, mă rog? o întrerupse el arțăgos.

– Nu trebuie să ne certăm!, continuă ea într-un târziu.

Căuta să-l liniștească prin aceleași tăceri prelungite. El nu mai întrebă nimic. O privi scurt, apoi se ridică. Îl lăsă să se depărteze, așteptând să mai spună ceva. Așteptase zadarnic. Lazăr se depărtă cu mâinile în buzunare, cu mers legănat, scuipând din mers în praful drumului. Petra își cuprinse capul în mâini, neputincioasă. Apoi se ridică, de parcă ar fi fost istovită și se îndreptă spre tabără. Presimțea că nu mai era nimic de făcut, sau cel puțin ea, nu mai avea

soluții pentru ca lucrurile să revină la normal.

* * *

Zi de zi, Serafim și Petra îl zăriră pe Lazăr tot mai abătut.

– Ce-ai frate? întrebă într-una de zile Serafim.

– Am ce-am pus! i-o reteză Lazăr.

Serafim nu-i căutase vorbă de multă vreme. Tăcerea devenise stânjenitoare. Ar fi vrut să se mute în altă baracă, dar nu avea curajul. Cine ar fi vrut să stea cu el? De aceea, îl înțelegea oarecum și pe pe Lazăr. Știa că tustrei erau stigmatizații. Că soarta lor avea să arate la fel, încă multă vreme, dacă nu totdeauna. Începuse să se îndoiască de ideea cu reabilitarea. Vaselia lui era mai temperată

– Bă, ce poate să facă din noi o femeie! zise Petre cu glas potolit.

– Dar ce-a făcut? zise Serafim, mai mult pentru a spune ceva.

– Nici acum nu vezi? se răsti brusc Lazăr.

– Nu mai e nimic de văzut. Nici măcar nu mai vine pe aici. Acum, îl văd pe ăla de la cadre, dându-ne târcoale. De parcă am fi ciumați! Așa se clădește omul nou? Întrebă Serafim cu glas potolit.

– Ăla vine pe-aici, dar ea vine cu tine!

– Și ce-i rău în asta?

– Fariseismul, frățioare, fariseismul! trânti el fără noimă, indispus.

-Uite cine vorbește! Cine pleacă unde vrea, vine când are chef sau cine știe de ce, că n-ai venit tu degeaba înapoi, cine-i cel care nu spune nimic și tot el face pe țâfnosul? Ce-ai cu mine, ce-ai cu ea? Se găesc doi oameni potriviți, se apropie și ție nu-ți convine. M-am băgat eu peste tine la București? Te-am lăsat în pace, să te bucuri de alegerea ta. Noi am rămas aici și ne vedem de treabă. Dar nici asta nu-ți convine. Vrei să fim prieteni, dar tu vrei totul. Noi, mai la urmă, că suntem mai proști!

Nu-și mai spuseră nimic. Nu mai aveau ce-și spune. Tăcerea se lăsă din nou, ca un scut de apărare. „*Se vede treaba că tot comerțul este salvarea mea*”, își zise Lazăr,

aducându-și aminte de promisiunea pe care o făcuse unuia, că-i face rost de dinamită pentru pește. Furios, buldozeristul îl lăasă în plata domnului. Era din ce în ce mai convins că lucrurile n-aveau să se sfârșească bine.

* * *

Petre nu avea somn. Se chinuia de pe o parte pe cealaltă, negăsindu-și locul. Degeaba. Nu se lipea geană de geană.

Se sculă cu gând să iasă în răcoarea nopții. Liniștea, poate l-ar fi făcut să-și găsească somnul. Se ridică tiptil. Nu vroia să-i trezească pe ceilalți. Îi știa oboșiți. Nervii de peste zi, zgomotul și munca îl terminaseră. Bâjbâind, găsi cu ușurință mânerul ușii. Îl ajutau palidele raze de lună, strecurate prin geamul prăfuit. Mai privi o dată spre paturile celor doi. Un sentiment de milă pentru cei doi îi încerca sufletul. Trebuia să-i împace. Cearta nu trebuia să-i dezbine. Uniți, se puteau ajuta.

Teama îl oprise până acum. Se simțea mai prejos de ei, ca să le dea el sfaturi. Era

timpul să-și învingă teama. Să-i facă să vadă adevărul, în toată cruzimea lui. Erau toți niște foști pușcăriași, fără prea multe șanse decât dacă se ajutau unul pe altul. Tresări când văzu patul lui Lazăr, gol. Deschise ușa. Ieși în fața barăcii, căutându-l. Nu-l zări. Dispăruse. Se întoarse speriat. Aprinse lumina.

– Scoală, Serafim, scoală! îi spuse cu glasul sugrumat de o presimțire rea.

Acesta își ridică privirile cu greutate. Mormăi ceva, apoi se ridică în capul oaselor.

– Ce este, ce-i? întrebă el nedumerit.

– Lazăr nu-i! rosti dintr-o suflare Petre.

– Și ce-i cu asta? Trebuia să mă scoli? S-o fi dus în oraș!

– Care oraș, Serafime? Doar ne-am culcat târziu cu toții! Cu ce să ajungă acolo? Când? Cred că altceva s-a întâmplat!

– Dacă ești așa de mintos, n-ai decât să mă lași să dorm! Ori e prima dată când pleacă? Să facă ce-o vrea. Mie mi-e tare somn! Și mâine avem treabă!

Petre nu mai spuse nimic. Stinse lumina. Dojana lui Serafim îl ustura. Crezuse cu

adevărat că vor împărți toate necazurile și interesele.

Se întinse la rându-i, așteptând ivirea zorilor.

* * *

Lazăr pătrunse în depozitul de muniție, fără să fie zărit. Nu avea chei dar găsea el la fața locului o modalitate de a deschide ușa. Căpătase ceva experiență și în subtilizarea unor lucruri, trăind printre traficanti.

Îl supăra numai lumina lunii. Se strecurase prin părțile cuprinse de umbră, dar nu era prea sigur. Fusesse zărit? Oricum, era hotărât să riște. Făcu înconjurul depozitului. Se pitulă în spatele unui pichet de incendiu. Își scoase cleștele și reteză două fire din sârma ghimpată. Nu-i trebuia mai mult. Spărtura n-avea să fie lesne observată. Îl camufla pichetul de incendii.

Se gândise la toate. Cât fusesse preocupat de acest lucru, trăise într-o tensiune permanentă. Neînțelegerile cu cei doi îl

convinseseră că nu mai are altă ieșire. Hotărârea îi încolțise din timpul când Petra își reîncepuse munca de educare. Nu suporta, după ce trăise între oameni cărora nu le dicta nimeni. I se părea umilitor. Un bărbat să fie silit să-și recunoască netrebnicia în fața judecății, să bată mereu în retragere? Avea o adevărată aversiune pentru tot ce-i diminua așa-zisa autoritate masculină. De aceea încercase totul cu Petra. Dorința de-a fi acceptat de sufletul ei, trecând peste Serafim și sentimentele sale, fusese tot cu scopul de a-și demonstra eul suprem, și judecățile sale. Eșuase. Ridicolul situației îl întărâtase peste măsură. Dacă ar fi fost lovit, nu s-ar fi supărat la fel de mult. Își alungă teama, hotărât să nu mai amâne plecarea. Trotilul îi trebuia pentru a începe alte afaceri. Oricum, nu era rău să-și dovedească faptul că încă avea putere să facă ce vrea. Și mai trebuia să se întâlnească cu Angelica, să afle dacă a luat lucrurile de la miliție și să-și ceară dreptul. Că doar erau luate toate cu banii lui și nu profitase cu nimic de pe urma cheltuielilor uriașe.

Magaziile nepăzite erau pradă ușoară. De aceea avea încredere. Va reuși!

Cleștele clănțănise scurt, iar cele două fire cedaseră ușor. Se strecură cuprins de febra pericolului pe care îl înfrunta.

Se târâi spre conul de umbră, făcut de acoperișul magaziei. Se ridică. Se lipi de perete cu iuțeala unei feline. Cu levierul în mână, sustras de la buldozerul lui Serafim, se apropie de ușă. Pipăi belciugele. Zgomotul mișcării lacătului îl făcu să-și țină respirația. Privi în jur speriat. Nicio lumină, nicio mișcare. Introduse levierul într-unul din belciuge. Răsuci, trase scurt. Fierul scrâșni înfundat și cedă. Ușa se deschise, scârțâind din balamalele ruginite. Aerul stătut, plin de mirosuri amestecate răbufni în răscrucea nopții. Lazăr privi în urma sa, pentru siguranță, după care păși înăuntru.

Aprinse lanterna. Lăzile cu dinamită erau în fundul magaziei. Scândura de brad geluită strălucea în întuneric, detașându-se de restul stivelor, cu claritate. Se îndreptă, călcând atent, spre fundul magaziei. Atinse ceva, un obiect ce se rostogoli c zgomotos în

urma sa. Se opri. Ascultă. Vreo cutie goală. Nici o primejdie. Ajuns la stivă, introduse levierul în crăpătura dintre scânduri. Apăsă. Lemnul scârțâi prelung, primejdios, după care, cedă brusc.

Calupurile de trotil erau acoperite cu hârtie de pergament. O rupse. Își afundă mâinile în interiorul lăzii, cu lăcomie. Unghiile se înfipseră în trotilul moale și unsuros. Scottea calupuri pe dibuite și le dădea drumul în sacoșa încăpătoare, pregătită din vreme. Simțea bucurie și furie. Fața îi strălucea în întuneric, diabolic. Nimic nu-l mai putea opri.

Își îndesă și în buzunare, câteva calupuri. Devenise lacom. Nu mai era atent. Nu sesiză nici zgomotele proprii. Nicidecum cele făcute de apropierea paznicului.

* * *

Paznicul se apropia alene. Amețeala îl cuprinsese, la fel ca-n alte seri când nu mai ținea socoteala berilor băute înainte de a intra în schimb. Aici se putea așeza pe lada

cu nisip. Mai putea să moțăie nestingherit, un timp, după care putea să se ridice înviorat. Ceva i se agăță de pantaloni. Dăduse peste una din sârmele tăiate de Lazăr. Aprinse lanterna. Se dumiri. Pur și simplu nu-i venea să creadă. Găsi spărtura din gard și se sperie. Scoase țigalul, cu mâinile tremurânde. Sunetul strident, repetat, amplificat de liniștea nopții, străpunse întunericul. Spaima îl făcu să nu-și întrerupă șuierul decât pentru a-și trage respirația. În barăcile apropiate se aprinseră luminile și se auziră câteva voci.

Lazăr se sperie. Aruncă trotilul, calupurile făcând zgomot sec și înfundat. Se zgribuli în raza de lumină din ușa magaziei. Zări poarta prin care intrase paznicul. Se strecură ca o pisică, acoperit de întuneric și profitând de aburii de bere care slăbeau vigilența paznicului. Acesta zări silueta ce dispăruse, dar nu se încumetă să-l urmărească. Continua să sufle cu și mai mult insistență.

Degeaba. Primii sosiți îl găsiră doar pe el și spaimetele lui.

– Ce-ai, băi, de scoli lumea cu noaptea-n cap? îl întrebară ei, gâfâind.

– Gaura, gaura! reuși el să îngâne, cu ochii holbați, arătând cu mâna spre spărtura din gardul de sârmă ghimpată.

– Hoțul, hoțul a fugit! mai zise el arătând spre magazie.

Nimeni nu îndrăznea să intre înăuntrul magaziei, de teamă să nu șteargă urmele. Ba, unii aveau teama nemărturisită de a nu da nas în nas cu răufăcătorul, deși li se spusese că fugise.

– Să meargă cineva la miliție! se auzi vocea paznicului, dominând vacarmul glasurilor care se amplifică, pe măsură ce tot mai mulți se trezeau din somn.

Câțiva îl ascultară. Unii își aprinseră țigările. Uitaseră de orice primejdie și de orice prevedere. Când șeful de post se ivi din semiîntunericul porții de la intrare, nici măcar nu se feriră.

– Păi, ce faceți, tovarăși? Parcă aici nu se fumează! le spuse plutonierul, în timp ce se apropia de locul faptei.

Abia atunci, realizară pericolul la care se expuseră fără să-și mai dea seama. Striviră chiștoacele sub talpa piciorului.

Plutonierul își scoase carnetelul. Începu să-și noteze. Îl împiedica nu numai întunericul, ci și poziția incomodă. Despre urme, nu mai putea fi vorba. Ceru tuturor să părăsească locul. Paznicul rămase la post.

* * *

Lazăr se opri să-și tragă sufletul. Lumina de la geamurile barăcilor, lăsă să se deslușească siluetele celor ce se grăbeau spre semnalul sonor. Țigănalul i se părea atât de aproape! Spaima creștea. Ferestre luminate. Tot mai multe. Se sperie și mai tare. Zări lumina aprinzându-se și la baraca lor. Îi văzu pe Serafim, alături de Petre printre cei ce se îndreptau spre depozit. Îl trecură fiorii. Îi vor descoperi lipsa. Vor face legătura. Îl vor da de gol. Se cutremură. Nu, așa ceva nu trebuia să se întâmple. Mașinal, își îndreptă pașii în aceeași direcție cu ceilalți.

Toți se întrebau, ce se întâmplase. El tăcea. Mergea în spatele lui Serafim și al lui Petre. Se grăbea. Puterea îl părăsise. Respirația îi deveni tot mai grea. Îi venea să se așeze. Să-și tragă răsuflarea. Își dădea seama că asta l-ar fi dat de gol. Își aminti că tot așa se întâmplase și cu Mariana. Se dăduse de gol prosteste, spunându-i de bunăvoie toată povestea .

* * *

Lazăr privea la mulțimea agitată, neîn-drăznind să pătrundă în depozit. Nici Serafim și nici Petre nu intrară. Se apropie de ei.

– Ai apărut? îl întrebă Petre, mai mult șoptit.

Lazăr nu-i răspuse.

– Parcă nu erai în dormitor! rosti Serafim cu fața încruntată.

– Ieșisem afară, mormăi Lazăr, simulând indiferența.

Ceilalți îl priviră fără a-i mai spune ceva.

Se întoarseră tustrei în tăcere. Și ceilalți făcură la fel. Se culcară. Numai Lazăr continua să se întoarcă de pe o parte pe alta, negăsindu-și somnul. Dacă aflau că el a luat trotilul îl aștepta o nouă condamnare. N-ar mai suporta-o! Abia de scăpase de dandana cu femeile.

Adormi târziu, hotărât să povestească celor doi prieteni ce făcuse. Spera, ca la o adică, să aibă sprijinul lor. Mărturia că fuseseră împreună tot timpul. Erau bărbați, nu muieri ca Mariana. Toată noaptea se zvârcoli ca peștele pe uscat. Nu se lipise somnul de el, deși stătuse vreme îndelungată cu pleoapele strânse. Așa ceva nu putea să treacă ușor. Spre dimineață se ridică în capul oaselor. Ceilalți erau plecați în șantier. Dormitorul părea lugubru, sub ploaia torențială ce izbucnise după plecarea celorlalți în șantier. Nu, nu le putea povesti. Nu mai avea încredere în nimeni. Luă un cablu de alimentare de la o triplă și-l atârână de cârligul gros al lustrei din tavanul betonat. Se urcă pe un scaun și se căzni, ridicându-se în vârful picioarelor pentru a

ajunge să petreacă cablul după cârlig. Apoi îl înnodă zdravăn la un capăt. La celălalt făcu un laț. Îl verifică. Aluneca ușor. Își petrecu capul în juvățul pregătit, își împinse scaunul cu picioarele. Căzu brusc, lovindu-se la călcâie de pardoseala mozaicată a dormitorului. „Am lăsat prea mult cablu. E prea lung”, își zise îndreptându-se hotărât către masa unde zăcea de regulă un cuțit ascuțit. Mersul i se curmă brusc. Cablul nu era atât de lung ca să-i permită deplasarea. Alunecă și căzu cât era de lung până aproape de pardoseală. Capul îi rămase la mai bine de un metru înălțime în lațul care s-a strâns brusc. Își duse mâinile instinctiv spre cablul ce-l ștrangula nemilos. Ar fi vrut să se salveze, ca s-o ia de la capăt, gospodărește. Fulgerător, își dădu seama de ridicolul situației și renunță. Preferă să stea inert, pentru a-și primi finalul. Trupul îi fu cuprins de câteva spasme, apoi se liniști complet. Sfârșise. Când l-au găsit, unul dintre martori exclamă:

– Mă, da' ăsta chiar a vrut să moară cu tot dinadinsul!

* * *

Ploaia se năpusti brusc, de parcă ar fi fost chemată să spele păcatele întregii omeniri.

– I-o fi părut rău lu' ăsta să moară!, zise Serafim, parcă speriat de spusese sale.

Ceilalți nu-i răspunseră. Ședeau în jurul mortului cu lumânări în mâini de parcă s-ar fi încovoiat sub povara stropilor ce se izbeau pe acoperișul metalic al barăcii unde se priveghea mortul. Așteptau să vină miliția să cerceteze cazul. Se mai petreceau fapte dubioase printre acești damnați ai sorții. O ceartă, o beție se transforma ușor într-o crimă, adesea mascată de ceilalți într-o complicitate de la sine înțeleasă. Darabana ploii se transformă într-un fel de vuiet metalic prelung și sinistru, care îi înspăimântă pe cei marcați încă de fapta lui Lazăr.

– Cine merge la popă ca să-i facă o slujbă creștinească?

– Cred că nimeni. Spânzurații nu sunt înmormântați în cimitir și nici slujbă nu li se face.

– Ba se înmormântează în cimitir, este rezervat un loc special pentru sinucigași! zise Serafim, mai bun cunoscător al trebilor creștinești!

– Ar trebui îngropat în cimitirul familiei! zise Petre cu timiditate

– Și ce familie are el, și unde anume? Nu ne-a zis niciodată de unde vine și dacă are familie, comentă Serafim. Nici când stăteam împreună la gazdă, înainte de pușcărie, n-a vorbit nimic de familie. Nici nu l-a vizitat nimeni, nici scrisori sau telefoane nu primea. Am bănuiala că a crescut pe la vreo casă de copii. Accesele sale de furie declanșate uneori de nimicuri, mi s-au părut suspecte. Și ambiția nemăsurată de a-și schimba condiția, de a ajunge un om cu stare prin orice mijloc, spune și ea ceva. Să zică mersi dacă-l vor primi în cimitirul cătunului acesta din vârful dealului, nu se lăsă Serafim.

– Și dacă reușim totuși să-i facem rost de un popă? își exprimă speranța, Petre.

– Uite, bă, eu mă duc la secretarul de partid, acesta poate să-l ia pe popă de anterior și să-l aducă la căpătâiul spânzuratului nostru! zise Serafim ridicându-se hotărât să iasă pe ușă. Numai că ușa se deschise încet, scârțâind, lăsând să se ivească în cadrul ei silueta plouată a unei femei ce se încumetase să să-și taie drum prin ploaia căinoasă.

– Dumnezeu să-l ierte! rosti ea, dându-și gluga pelerinei de ploaie pe spate. Era Angela.

– Tu cine ești? o întâmpină Serafim cu nedumerire.

– Nu mă așteptam la așa ceva! îngăimă ea stins.

– Dar ce credeai c-o să-l premieze pentru furt de dinamită?

– Să-mi sară ochii din cap, să mă scuipați în gura asta păcătoasă dacă am vrut răul omului! Popa Ghervase, tata adică, ar fi putut să mă oprească. Dar nu, el m-a lăsat să mă descurc singură. Oi fi eu răsfățată, oi fi vinovată că m-am jucat cu el cu bună știință, umilindu-l, dar de aici până la sinucidere....

Ce puteam să fac, când m-a înghesuit miliția?
Sunt și eu o biată femeie.

– Mda, mormăi Serafim. N-am înțeles nimic. Dar ceva tot am aflat. Că taică-tău e popă.

– Poate îi slujește părintele Ghervase ca un bun slujitor al Domnului!, rosti cu speranță în glas Petre.

– Nu știi, eu am venit doar așa, să mă rog de el să mă ierte, nu vreau să am povara asta pe suflet toată viața. Nu vreau să aflu tata și nici enoriașii lui, l-ar face de rușine și pe el și pe mine.

-Atunci fă bine și du-te înapoi, de unde-ai venit. Cât despre suflet, lasă că-ți trece repede când ai de toate! Nu suntem noi de nasul tău, nici măcar ca să te consolăm pentru ce oi avea tu pe conștiință. Aici nu este locul potrivit pentru fandoseli și muieri sclifosite! Serafim o împinse cu forța spre ușă și o dădu fără milă afară în ploaie. Eu tot mă duc la secretarul de partid, spuse în continuare Serafim, ieșind pe ușă în ploaia ce curgea potop din cerul întunecat. O zbughi la fugă prin noroiul argilos până la a treia

baracă, unde se afla secretarul organizației de partid. Pașii îi alunecau prin mocirla gălbuie, alergatul i se transformă într-un fel de luptă cu pământul lichefiat de ploaia ce nu mai contenea. Din când în când călca prin bălți cu cizmele de cauciuc ce le purta și atunci când nu cădea nici fir de ploaie. Dădu buzna în holul barăcii scuturându-se cu palmele de apa ce-i șiroia din haine. Ciocăni la ușa pe care, cu un cui înroșit la lampa instalatorilor din șantier, fusese scris B.O. B.

– Intră! se auzi din spatele ușii .

Serafim apăsă clanța cu un plus de respect, gata să renunțe la cerea sa, la primul semn de supărare al secretarului.

– Să trăiți tovarășe secretar! rosti el cu o voce gătuită, când omul din fața lui catadicsi să-i arunce o privire.

– Bună, tovarășe! îi zise secretarul întinzându-i mâna. Ia loc! îl îmbie cu nedisimulată prefăcătorie în glas. Sinuciderea asta îl încurca, un astfel de eveniment nu trecea de obicei fără sancțiuni din partea superi-

orilor. Era dispus să se prefacă amabil cu toată lumea, până trecea toată tevatura .

Serafim își îndoi genunchii aproape mecanic până simți scaunul lipindu-i-se de turul pantalonilor.

– Cu ce te pot ajuta?

– Păi, ne-a murit un coleg!

– Știu tovarășe, cum să nu știu! Ne-a căzut beleaua asta pe cap. Trebuie să vină miliția să ancheteze, că asta mi-a trebuit mie și...

– Păi, noi credem că trebuie și o slujbă de înmormântare tovarășe secretar!

– Fugi de aici, asta ne mai lipsea, slujbă, și ce eu sunt popă?

– Nu, dar aveți relații, adică influență am vrut să spun. Pe dumneavoastră nu vă poate refuza nici un popă.

– Taci bă, de ce să nu mă refuze? Ce sunt eu episcop? Și apoi tovarășii noștri n-au trabă cu popii. Comuniștii sunt atei, tovarășe Serafim.

– Sunt, dar acesta nu mai era comunist! Fusese exclus din rândurile lor. Ca mulți

dintre noi. De asta ne gândeam, că poate preotul ne iartă mai ușor ca pertidul...

– Și ce vrei să spui, că era creștin? Dacă era creștin adevărat nu se spânzura!

Serafim se ridică brusc.

– Vă mulțumesc că m-ați primit! Și mă bucur că la dumneavoastră nu se face discriminare între un comunist și un sinucigaș...

– Ia stai tovarășe, ce vrei să spui cu discriminare?

– Păi, nimic, tovarășe, aveți dreptate! Trebuia să nu se spânzure și atunci popa l-ar fi îngropat creștinește, adică nu făcea nici el vreo discriminare.

– Mamă, ce gărgăuni îți trec prin cap!

– Să mor eu tovarășe secretar dacă am vreun gând împotriva regulilor! Ieși apoi pe ușa care-l scoate direct în ploaie.

În urma lui, secretarul îngândurat nu știa cum să interpreteze spusele fostului pușcăriaș aciuat pe șantier, la ceea ce se numea reeducare și reintegrare în muncă. În momente tensionate ca acesta, era de ajuns o scânteie ca să se aprindă vâlvătaia în tot

șantierul. Ușa se deschise încet, lăsând să se strecoare trupul colaboratoarei lui de nădejde.

- Tovarășe secretar, ce facem, îl înmormântăm? îl iscodi Petra cu o voce ștearsă.

- Păi, dacă nu-l înmormântăm, ni-i ridicăm pe toți în cap!

- Cu slujbă bisericească? ceru ea lămuriri suplimentare.

- Fă-o cum vrei, nu mă implica în treaba asta!

- Dar veniți măcar la pomană?

- Nu știu, vom vedea!, zise secretarul expediind-o.

Petra ieși în ploaia care nu mai contenea. Potecile dintre barăci căpătaseră un aspect mocirlos. Mortul fusese întins la intrarea în baraca unde-și dusesse traiul. Petre și Serafim se strecurau pe lângă el nevindându-le a crede că era adevărat. Prea se petrecuse totul cu repeziciune. Și ceilalți locatari ai barăcii treceau făcându-și cruce în fața lumânării de pe pieptul lui Lazăr. Îl îmbrăcaseră cu o salopetă nouă. Nimeni n-a

îndrăznit să-l spele. I-au băgat doar limba în gură și i-au pudrat cu praf de var fața vânăță, de spânzurat.

– Băieți, mergeți voi la popă, că eu mă ocup de pomană! îi îndemnă Petra abătută. Nu credea că preotul va fi de acord cu slujba, și nu voia să fie ea cea refuzată. Dar loc de groapă tot trebuia să le dea undeva, că doar nu era să-l îngroape în șantier.

Cei doi se ridicară și trecură pe lângă trupul țeapăn al camaradului, făcându-și iar cruce. Lada care-i ținea loc de sicriu, era făcută din P.F.L. melaminat.

Preotul satului le ceru ceritficatul de deces. Nu-l aveau. Se ocupa Petra și cu milițienii care veniseră printre șuvoaiele apoase să constate decesul.

– S-a spânzurat taică părinte!

– Atunci, nu-i pot face slujbă de îngropăciune și nici nu-l pot îngropa în cimitirul satului unde și-au găsit odihna numai oameni cu frica lui Dumnezeu în suflet, spuse părintele, ținându-i pe prispa casei parohiale, pentru ca apa de ploaie scursă de pe ei să nu-i ude covoarele.

– Cum vrei mata părinte! Noi ne ducem la tovarășul secretar de partid și-i spunem exact ce ne-ai zis. N-au decăt să se spele comuniștii cu el pe cap. Ce de aia sunt ei mai deștepți și ne conduc! Credeam că la slujitorii lui Dumnezeu găsim mai ușor înțelegere pentru păcatele noastre...

– Stați oleacă, stați oleacă, poate că găsim o soluție! Lângă cimitir se află o tarla rezervată unei eventuale extinderi. Îl îngropăm acolo! îl întrerupse prelatul pe Serafim. Era el preot dar, Partidul, fiind în tot și în toate, nu era dornic să fie luat la întrebări despre treburile sale. Cunoștea bine lecția asta, nici el nu voia probleme în plus.

– Dar la pomană, nu vreți să veniți părinte, să ne slujiți măcar bucatele?

– Acolo o să vin, că doar sunteți creștini care n-aveți nicio vină! consimți popa, spre ușurarea lui Petre.

Pe drumul de întoarcere, nu scoaseră o vorbă. Cei câțiva kilometri străbătuți prin ploaia ce nu mai contenea, îi storseseră de vlagă, dar și de durerea provocată de gestul nesăbuit al lui Lazăr. Auzi mă Petre, cine

oare i-o fi pus numele asta lui Lazăr? întrebă Serafim. Știi că pe la biserică se spune de unul Lazăr, care a fost înviat de Iisus după moarte. Nu cred că pe al nostru îl mai învie cineva. Cred că nici la învierea morților nu va avea rând, dacă s-a sinucis. Și știi la ce mă mai gîndesc? Cum naiba ne-am adunat noi, un Lazăr, un Petre și-un Serafim? Parcă nu-i lucru curat aici. Unul s-a dus...

– Taci mă naibii, te-a prostit ploaia sau ce? Și dacă ți-e frică, ne despărțim și gata, se rupe legătura, mai zise Petre, cuprins și el de temerea lui Serafim. Oricum, suntem damnați pe viață. Și în minuni eu nu cred.

La cantină, Petra începuse demersurile pentru cele necesare înmormântării.

FIȘA BIOGRAFICĂ

1. **Nume:** NEAGU

2. **Prenume:** GHEORGHE

3. **Pseudonim:** Semper Purus, Ion Prepeleag.

4. **Data nașterii:** 14 septembrie 1949

5. **Locul nașterii:** satul Sofrocești, comuna TRIFEȘTI, județ NEAMȚ, domiciliat în Focșani, str. Alexandru Golescu, nr. 76.

email: gheorgheneagu@yahoo.com

6. **Părinții:** tata – ANDREI, fost ofițer – decedat; mama **Verginia** – casnică, decedată, fostă Năstase.

7. **Studii:** elementare: Șc. Generală din Sofrocești, com. Trifesti, apoi din clasa a patra la Școala Generală nr. 1 Roman - 1963, în paralel cu Șc. Generală de Muzică – secția violoncel din orașul Roman – 1963, urmat de Liceul Teoretic nr. 1 Roman - 1967, apoi Institutul Silvic București 1971, Studii Postuniversitare de Organizarea Muncii București – 1973. Este absolvent și al Facultății de management Iași în 1997 și a 3 ani de Drept în 1993 la Facultatea M.Eminescu, Iași.

8. **Locuri de muncă:** Profesor comuna Pildești – Județul Neamț, proiectant – Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice București, inspector M.E.F.M.C. București, inspector Direcția Muncii Vrancea, director Cămin Atelier Odobești, fondator al revistei **Silva București** din I.C.A.S. București în anii 1974-75, director și fondator al publicațiilor **Jurnalul de Vrancea**, **Oglinda Vrânceană**, **Gazeta Vrânceană**, **Oglinda Moldovei** și **Oglinda Literară** toate în Focșani, fondator și redactor la **Revista V** între 1990-1993, **Salonul Literar** și **Revista Noastră** ambele din Focșani.

9. **Debutul literar:** în revista Ateneu din Bacău, aproximativ 1967.

Debut editorial în volum colectiv la editura Albatros București în 1986 în volumul „10 Prozatori” remarcat de Nicolae Manolescu.

10. A frecventat Cenaclul de la Liceul Roman Vodă în 1963-1965; Cenaclul Clubului Uzinelor de Țevi din orașul Roman, 1965-1967; *Cenaclul Relief Românesc* al Casei de Cultură din Turturele București, 1968-1969.

A Fondat Cenaclul „π”, ca aripă tânără de creatori desprinși din Relief Românesc, de la aceeași Casă de Cultură Turturele, după care s-a mutat în 1969 la Clubul Universal Uzinelor de țevi din București, unde a intrat în conflict cu Adrian Păunescu. Din grupare făceau parte Liviu Stoiciu, Mihai Grănescu, Mircea Dobrovicescu, Cristian Șişman, sporadic C.T. Popescu și mulți alții.

11. Opera tipărită:

- Sistemul informațional în silvicultură – Editura Tehnică, București – 1975, 380 pagini;

- Raționalizarea sistemului informațional în silvicultură – 2 volume - Ed. Tehnică, București- 1975, 710 pagini.

- „Zece prozatori”, ed. Albatros, București – 1986, 280 pagini;

- Templul iubirii – proză – Editura Porto Franco, Galați – 1991 160 pagini;

- Arme și lopeți – roman – Editura Zedax, Focșani – 1993, 257 pagini;

- Tarantula – roman – Editura Zedax, Focșani – 1995, 176 pagini;

- „Antologie 100” - Jurnalul de Vrancea, editura Zedax – Focșani 1995, 320 pagini.

- Al Evei trup de fum, ed. Zedax, Focșani - 2003, 245 pagini.

- Moartea șobolanului – povestiri – Editura Zedax, Focșani - 1996, 114 pagini;

- Crucea lui Andrei – povestiri – Editura Zedax, Focșani – 200, 36 pagini;
- Jurnal American – povestiri – Editura Zedax, Focșani – 2004, 36 pagini;
- Armoniile pietrei – povestiri – Editura Zedax, Focșani – 2005, 36 pagini;
- Aesopicae – eseuri – Editura Zedax, Focșani – 2005, 178 pagini;
- „O antologie literară”, editura Zedax, Focșani - 2006, 410 pagini.
- Templul iubirii, ed. II revizuită –Editura Andrew, Focșani - 2007, 180 pagini;
- Antologie de poezie, Oglinda literară, 2000-2007 - Editura Domino/R, București -2008, 520 pagini.
- La mort du grand rat, ediție franceză, Editura Zedax, 2008, volum prezentat la **Târgul Internațional de Carte de la Geneva, ediția 2008**, 116 pagini.
- Purtătorul de Cruce, editura Transilvania, 2009, 220 pagini.
- Nunta neagră, poem tradus în cinci limbi, editura Valman - 2010, 106 pagini
- Lacrima Iubirii, volum de poezii, editura RawexCom, București, 2010, 150 pagini.
- Războiul muștelor, proză scurtă, editura Plumb, Bacău - 2010, 152 pagini.
- Proză.ro, antologie, București;
- Arșița din ploi, poeme antologice Opera Omnia, Ed. Tipo Moldova Iași - 2012, 260 pagini.
- De la stânga la dreapta, Opera Omnia, Ed. Tipo Moldova, Iași -2013 ,680 pagini
- Crucea lui Andrei - antologie proză, Ed. Tipo Moldova Iași - 2013, 160 pagini;
- Poemele din Templu, poezie, Editura Atec, Focșani - 2014, 160 pagini,

- La mort du grand rat, ediție franceză, Editura Amazon, S.U.A. - 2015, 189 pagini;
- The rats dead, ediție engleză, Editura Amazon, S.U.A. - 2015, 190 pagini,
- Le porteur de Croix, ediție franceză, Editura Amazon, S.U.A - 2015, 205 pagini,
- Tribulații paseiste, eseu, ed. PIM Iași, 2015, 180 pagini,
- Temple of love, traducere în lb. engleză, roman, Ed.StudIS, 2016, 116 pagini,
- Povestirile lui Axie, nuvelă, trad. în lb. engleză, Ed. StudIS Iași - 2016, 133 pagini,
- Un securist de tranziție, roman vol I., Ed. StudIS, Iași, 2016, 380 pagini

12. Lucrări proprii traduse în alte limbi: nuvelele *Oul bicefal*, *Anodină* și *Moartea șobolanului*, traduse în limba engleză și publicate în Caietele APLER și în *Gândacul de Colorado* din S.U.A., nuvela *Alexandra*, tradusă în germană în revista *Matrix*, Poezii diverse în albaneză, în franceză publicate în *Antologia Poeților fără frontiere*, în 2010 și poemul *Nunta neagră*, tradus în spaniolă, italiană, engleză, franceză și rusă, plus alte lucrări.

13. Referințe critice din publicații și volume:

- România Literară 1986 Nicolae Manolescu „Debuturi”
- Luceafărul 1987
- Cronica 1987 Al. Pascu
- Contemporanul 1987 Corneliu Leu, Mircea Herivan
- Oglinda Literară 2002-2016,
- Ziarul de Vrancea 2007-2016
- Monitorul de Vrancea – 2000 – 2001 - 2002
- Milcovul Liber – 1995, 1996, 1997.
- Gazeta Vranceană – M. Vârtosu 2002 - 2003

- Realitatea culturală
- Viața Buzăului – M. Ifrim - 2001
- Radu Comănescu și Liviu Grăsoiu – Radio Cultural,
- Convorbiri literare Emilian Marcu, Stelian Baboi, Const. Micu, Magda Ursache, Fl. Paraschiv.
- Istoria Literaturii Romane de la origini si pana in anul 2005 –prof. dr. Ion Rotaru
- Marele dicționar al scriitorilor români, Al,Sasu
- Dicționar biobibliografic al Literaturii romane
- Academia Romana
- Portrete în peniță, volum de Florentin Popescu, 2010;
- Scriitori în dialog, volum de interviuri de Viorel Dinescu, 2009;
- Interviuri Angela Baciu, 2008,
- Theodor Codreanu ,Aureliu Goci,etc.

14. Premii:

- Premiul de excelență al revistei „Porto Franco”
- Premiul revistei „Convorbiri Literare” pentru Oglinda Literară
- Premiul „Apostolica Benedictione” al cancelariei Vaticanului – Roma al Papei Ioan Paul
- Premiul de excelență al Casei de Cultură „Emanoil Petruț”,Marasesti
- Omul anului 2004 – Institutul Biografic American
- Cetățean de onoare al orașului Panciu
- Premiul de excelență pentru slujirea culturii vrâncene al Direcției pentru Cultură Vrancea
- În anul 2002 a fost primit în Uniunea Scriitorilor.

- Premiul Asociației Presei Literare și Editorilor din România pentru profesionalism cultural .București
- Cavaler al Ordinului Meritul Cultural din Romania in anul 2004,
- Ordinul Meritul Cultural al M.L.N.R.2016
- Premiul pentru Proza al Academiei Internationale Mihai Eminescu București in 2007
- Premiul Sanctității Sale, Papa Benedetto al XVI-lea 2010
- Cetățean de onoare al comunei Trifești, județul Neamț 2009
- Premiul Ion Rotaru al Academiei Daco-Române,București, 2006
- Premiul Uniunii Scriitorilor, filiala Bacău pentru volumul de proză,Purtătorul de Cruce 2009
- Premiul Asociațiunii pentru Literatură și Cultura poporului român Despărțământul Mihail Kogălniceanu, Iași;
- Premiul Mircea Eliade al Academiei Daco Române București 2005
- Diplomă de onoare al Festivalului Nopti de Poezie de la Curtea de Argeș
- Diplomă de excelență al Asociației Române pentru Patrimoniu,București
- Inclus în Enciclopedia Personalităților din România
- Premiul pentru cea mai bună revista Oglinda literară al anului 2005 la Festivalul Internațional Avangarda 22 Bacău
- Diplomă de excelență al Festivalului Grigore Hagiu Galați 2008
- Diplomă de excelență Inspectoratului Școlar și a Societății de Haiku Constanța
- Diplomă de excelență al Bibliotecii V.A. Urechia Galați 2010

- Diplomă de merit al Fundației Ion Basgan București,
- Diploma de excelență a Municipiului Roman 2011 etc., etc-

16. Colaborări: la Ateneu, Contemporanul, Flacăra, Cronica, Scânteia Tineretului, Luceafărul Porto Franco, Sud, Destine culturale Canada, Gândacul de Colorado SUA, Matrix – Germania, Convorbiri Literare, Astra Brașov, Fereastră – Rm. Sărat, etc., etc.

17. Inițiative culturale: fondator al săptămânalului Jurnalul de Vrancea – 1993, al săptămânalului Gazeta Vrânceană în 1995, al cotidianului Oglinda Vrânceană 1997, transformat în cotidianul Oglinda Moldovei în 1999, fondator al revistei Oglinda Literară în 2001. Mentor și fondator al festivalului „Duiliu Zamfirescu” din anul 2000 și până în prezent și al „Revistei V” între 1990 – 1993, coordonator al Festivalului Salonul Literar Dragosloveni – ediția 2001-2004, președinte al Asociației Culturale „Duiliu Zamfirescu” și al Cenaclului Literar „Duiliu Zamfirescu”, editor a nenumărate antologii, promotor al valorilor culturale vrâncene și nu numai. A fost ales **membru în Comitetul de Conducere al Uniunii Scriitorilor din România, filiala Bacău în 2010.**

